

ĐÀ NẴNG

Năm thứ 64 - Số 8807

Chi số: 2778 ISSN: 1859 - 087X

Chủ Nhật 29-12-2024

(29 Tháng Mười Hai, Giáp Thìn)

www.baodanang.vn

www.danangtoday.com.vn

CƠ QUAN CỦA ĐẢNG BỘ ĐẢNG CỘNG SẢN VIỆT NAM TP. ĐÀ NẴNG - TIẾNG NÓI CỦA ĐẢNG BỘ, CHÍNH QUYỀN VÀ NHÂN DÂN ĐÀ NẴNG

cuối tuần

Chào

2025

Tròn nửa thế kỷ trôi qua, kể từ cột mốc đáng nhớ trong lịch sử - ngày giải phóng Đà Nẵng 29-3-1975, thành phố vẫn tiếp tục hành trình phát triển để trở thành một trong những đô thị hàng đầu Việt Nam về kinh tế, văn hóa và đổi mới sáng tạo. Ảnh: PHẠM PHÙNG

Đầu năm ngẫm nghĩ với Đà thành...

BÙI VĂN TIẾNG

Đầu năm ngẫm nghĩ với Đà thành, lòng chợt rộn ràng câu khẩu hiệu kinh điển: "Năm mới, vận hội mới". Rộn ràng bởi dường như khi Đà thành đứng trước ngưỡng cửa năm mới 2025, có cái gì đó hào hứng hồ hởi đợi chờ vận hội mới đang đến rất gần ấy giống như lúc đứng trước ngưỡng cửa năm mới 1997.

"Đất yết hầu của miền Thuận Quảng"

Đầu năm 1997, Nghị quyết về việc chia và điều chỉnh địa giới hành chính một số tỉnh của Quốc hội khóa IX đã đưa Đà thành vào vận hội phát triển mới - trở thành thành phố trực thuộc Trung ương. Đầu năm 2025, Nghị quyết số 136/2024/QH15 của Quốc hội khóa XV về tổ chức chính quyền đô thị và thí điểm một số cơ chế, chính sách đặc thù phát triển thành phố Đà Nẵng, có hiệu lực thi hành từ ngày 1-1-2025, tiếp tục tạo thêm cho Đà thành vận hội phát triển nữa - được chính thức tổ chức chính quyền đô thị và thí điểm một số cơ chế, chính sách đặc thù, trong đó nổi bật nhất, được chờ đợi nhiều nhất là thành lập khu thương mại tự do Đà Nẵng.

Đầu năm ngẫm nghĩ với Đà thành, lòng bồi hồi nhớ đến Trấn thủ Thuận Quảng Nguyễn Hoàng lúc đứng trên đỉnh Hải Vân đưa mắt nhìn về phương Nam và về phía biển khơi xa, vào mùa thu năm Nhâm Dần 1602. Sách *Đại Nam thực lục tiền biên* còn ghi lại câu nói "để đời" của Nguyễn Hoàng - câu nói từng mở ra một vận hội mới cho Đà Nẵng nói riêng và cho cả miền Thuận Quảng nói chung hơn bốn trăm năm trước: "Chỗ này là

Cảnh sắc bên bờ sông Hàn.

Ảnh: ĐẶNG MINH TÚ

đất yết hầu của miền Thuận Quảng". Và hơn bốn trăm năm sau, lịch sử đã chứng minh tầm nhìn xuyên thế kỷ ấy là hoàn toàn đúng: Với sự kiện tỉnh Thừa Thiên Huế láng giềng trở thành thành phố Huế trực thuộc Trung ương theo Nghị quyết số 175/2024/QH15 của Quốc hội khóa XV, có hiệu lực thi hành từ ngày 1-1-2025, lần đầu tiên trên đất nước ta, hai thành phố trực thuộc Trung ương chỉ cách nhau có một con đèo, và cả miền Thuận Quảng - trước hết là thành phố Đà Nẵng và thành phố Huế - sẽ cùng nhau bước vào chặng đường phát triển mới.

Đầu năm ngẫm nghĩ với Đà thành, lòng càng ấm áp khi thấy rằng nhờ ý thức ngày càng rõ hơn chân lý muốn đi xa phải đi cùng nhau, hai địa phương ở ngay "đất yết hầu của miền Thuận Quảng" đã chung tay bảo tồn Hải Vân Quan, di tích quốc gia đầu tiên được giao cho hai địa phương cùng quản lý, cùng đầu tư trùng tu tôn tạo để hùng-vạn-vong-hải-đài sớm chạm tay vào bản gốc Bình Tuất 1826. Và đó chính là tiền đề đầy thuyết

phục để đứng trước ngưỡng cửa năm mới 2025, có thể kỳ vọng trong những năm sắp tới, hai thành phố trực thuộc Trung ương ở miền Trung sẽ tiếp tục phát huy kết quả hợp tác liên kết cùng phát triển rất tốt đẹp ấy...

Chỉ số hạnh phúc của người dân

Đầu năm ngẫm nghĩ với Đà thành, đương nhiên bên cạnh những phần chấn hào hứng, vẫn còn nhiều điều phải trăn trở ưu tư. Hạ tuần tháng 12-2024, Sở Khoa học và Công nghệ tổ chức nghiệm thu đề tài nghiên cứu khoa học cấp thành phố nghiên cứu chỉ số hạnh phúc của người dân Đà Nẵng do PGS.TS Nguyễn Thị Hằng Phương làm chủ nhiệm. Kết quả nghiên cứu đề tài này không chỉ giúp các nhà hoạch định chính sách công có cơ sở khoa học để hoạch định các chính sách phù hợp nhằm nâng cao mức độ hạnh phúc của người dân Đà Nẵng mà còn góp phần nâng cao thứ hạng về hạnh phúc của Việt Nam trong Báo cáo hạnh phúc thế giới thường niên của Mạng lưới Giải

pháp phát triển Bền vững của Liên Hợp Quốc. Điều cần ưu tư trăn trở ở đây là liệu kết quả nghiên cứu đầy trách nhiệm và tâm huyết của tập thể các nhà khoa học về hạnh phúc của người dân sẽ được phát huy trong thực tiễn phát triển Đà Nẵng như thế nào!

Trở lại câu chuyện chỉ số hạnh phúc của người dân Đà Nẵng, còn nhớ năm 2020, phát biểu chỉ đạo Đại hội lần thứ XIX Đảng bộ tỉnh Yên Bái, nhiệm kỳ 2020-2025, Ủy viên Bộ Chính trị, Thường trực Ban Bí thư Trần Quốc Vương nhấn mạnh: "Đại hội ở Yên Bái lần đầu tiên đưa chỉ số hạnh phúc của nhân dân vào trong báo cáo, đây là điều đặc sắc của Yên Bái". Trông người mà ngẫm đến ta, rất mong thành phố Đà Nẵng cũng sẽ đưa chỉ số hạnh phúc vào chủ đề Đại hội lần thứ XXIII Đảng bộ thành phố Đà Nẵng nhiệm kỳ 2025-2030 nhằm tạo động lực chính trị thúc đẩy các chính sách ưu việt về nâng cao chỉ số hạnh phúc của người dân; đồng thời kiến nghị Ban Chấp hành Trung ương Đảng tiếp tục đưa chỉ số hạnh phúc vào chủ đề Đại hội Đảng toàn quốc lần thứ XIV. Cũng còn nhớ trên Báo *Cứu quốc* số ra giữa tháng 10-1945, trong Thư gửi Ủy ban nhân dân các kỳ, tỉnh, huyện và làng, Bác Hồ đã nhấn mạnh một ý liên quan đến hạnh phúc của nhân dân: "Nếu nước độc lập mà dân không hưởng hạnh phúc tự do, thì độc lập cũng chẳng có nghĩa lý gì"... Xin nói thêm, xét trên giác độ cá thể thì hạnh phúc hoàn toàn có thể đến với cặp đôi sống trong túp lều tranh - "một túp lều tranh hai trái tim vàng" - nhưng xét trên giác độ cộng đồng thì các nhà hoạch định chính sách công Đà thành cần phải chăm lo gây dựng hạnh phúc cho người dân địa phương mình ngay từ việc đầu tư nguồn lực để nâng cấp đời sống vật chất, văn hóa xã hội và môi trường sống;

(Xem tiếp trang 15)

Ngẫm

Người trẻ làm mới xưa cũ

HẠNH SAN

Lịch sử vốn là dòng chảy bất tận, nơi những giá trị xưa cũ đôi khi đứng trước nguy cơ bị quên lãng giữa guồng quay hiện đại. Nhưng thật may, vẫn có những trái tim trẻ biết cách làm xao động ký ức, thổi hồn vào lớp bụi thời gian. Bằng tinh thần táo bạo và sự sáng tạo không giới hạn, họ đã khoác lên lịch sử một diện mạo mới - vừa gần gũi, vừa tươi trẻ.

Mới đây, Bảo tàng Lịch sử Thành phố Hồ Chí Minh ghi dấu ấn với chiến dịch tái thiết kế thương hiệu đầy ấn tượng. Bộ nhận diện mới không chỉ đơn thuần là sự đổi mới về hình thức, mà còn tạo ra một câu nói tinh tế giữa quá khứ và hiện tại, giúp công chúng dễ dàng tiếp cận lịch sử theo cách gần gũi hơn. Lấy cảm hứng từ những họa tiết kiến trúc truyền thống như pháp lam, gạch nung, trống đồng

và gốm ngọc - các biểu tượng văn hóa đã đi qua bao thăng trầm lịch sử - logo mới vừa giữ được nét cổ điển, vừa mang đậm hơi thở đương đại. Sắc đỏ di sản kết hợp cùng ánh men ngọc như một hành trình đầy cảm xúc, chạm khê vào ký ức xưa nhưng vẫn tràn đầy sức sống trong hiện tại.

Không dừng lại ở đó, bảo tàng còn cho ra mắt loạt sản phẩm lưu niệm như túi đeo, ly sứ, khăn, sổ tay... Những món đồ nhỏ bé nhưng chứa đựng câu chuyện của một thời kỳ, một dân tộc, khiến lịch sử trở nên sống động và hiện hữu trong đời sống hằng ngày. Chúng tích trăm năm tuổi đời gửi đi thông điệp: không ngừng nghỉ, không đứng yên, lịch sử luôn chuyển mình cùng thời đại để lịch sử không bao giờ là cũ.

Trước đó, Di tích Nhà tù Hỏa Lò cũng đã trở thành một hiện

tượng mạng xã hội nhờ chiến lược truyền thông đầy sáng tạo. Những nội dung hài hước, bắt nhịp xu hướng nhưng vẫn lồng ghép khéo léo giá trị lịch sử đã giúp trang chủ "Di tích Nhà tù Hỏa Lò" thu hút hơn 400.000 lượt theo dõi. Thành công này là minh chứng rõ nét cho cách tiếp cận mới mẻ, biến những bài học lịch sử thành câu chuyện gần gũi và đầy sức lan tỏa. Không gian từng ghi dấu những nỗi đau thương của dân tộc nay trở thành điểm đến thú vị, nơi giới trẻ được trải nghiệm lịch sử theo cách đầy cảm xúc và sáng tạo.

Hoàng Thành Thăng Long cũng không đứng ngoài cuộc, đội ngũ truyền thông nơi đây đã mạnh dạn so sánh "tour đêm Hoàng Thành Thăng Long" với The Eras Tour của Taylor Swift. Một phép so sánh tưởng chừng táo bạo nhưng đầy thú vị, vừa đủ để kích thích trí

tò mò của công chúng trẻ. Chính sự pha trộn giữa tính phá cách và chiều sâu lịch sử đã mở ra cánh cửa đưa di sản xưa cũ đến gần hơn với nhịp sống hiện đại.

Những thành công kể trên không phải tự nhiên mà có. Chúng là kết quả của sự hợp tác đầy tin tưởng giữa hai thế hệ. Như trong câu chuyện của Bảo tàng Lịch sử Thành phố Hồ Chí Minh, nhóm bạn trẻ vừa tốt nghiệp đại học đã mạnh dạn đề xuất ý tưởng đổi mới. Điều đáng mừng là ban lãnh đạo bảo tàng sẵn sàng cởi mở lắng nghe và trao cơ hội cho họ. Khi sự sáng tạo của người trẻ gặp gỡ sự uyên thâm và kinh nghiệm của thế hệ đi trước, những giá trị lịch sử không chỉ được bảo tồn mà còn được tái sinh với một sức sống mới mẻ.

Đằng sau những chiến dịch truyền thông thành công ấy không chỉ là sự thay đổi về mặt hình thức, mà

còn là tinh thần trách nhiệm và sự thấu hiểu sâu sắc. Giới trẻ tìm đến lịch sử không đơn thuần để chiêm ngưỡng, mà để sống trong đó, để trân quý những ký ức cha ông và từ đó nuôi dưỡng bản sắc dân tộc giữa thời đại hội nhập. Khi họ sẵn sàng xếp hàng đi tour đêm, chia sẻ thông tin hay mang theo món đồ lưu niệm đầy ý nghĩa, ấy là lúc lịch sử thực sự đã hòa mình vào hiện tại.

Những thực tiễn này không chỉ khẳng định sự thành công của từng chiến dịch riêng lẻ, mà còn báo hiệu một xu hướng lớn hơn: làm mới giá trị xưa cũ để lịch sử vững vàng trong tương lai. Chính tinh thần sáng tạo và sự táo bạo của thế hệ trẻ, kết hợp với sự tin tưởng và lắng nghe từ thế hệ đi trước, đã khiến lịch sử trở nên gần gũi và sống động hơn bao giờ hết.

H.S

THÀNH PHỐ của tình ca!

Ngân nga cùng Đà Nẵng

Nhắc tới Đà Nẵng, câu hát đầu tiên vang lên trong tôi là: “Đà Nẵng ơi, Đà Nẵng trong lòng tôi sao mà sâu mà nặng/ Như tình cha muối mặn, như tình mẹ gừng cay”. Những câu hát ấy đến với tôi một cách rất giản dị, thông qua mạng xã hội, một ngày tình cờ xem được clip của NSUT Quang Hào đội mũ lưỡi trai, đeo kính đen, mặc áo phông đứng hát bên bờ sông Hàn lồng gió. Có thể nói hết sức dân dã, gần gũi, cùng với chất giọng xứ Quảng nặng nghĩa ân tình của người hát, chỉ bấy nhiêu thôi nhưng đủ tạo ấn tượng đẹp với tôi. Mà sao những lời ca ấy thấm quá, nào là “*có qua bao lặn dạn mới biết đầu biển cạn, đầu là dòng sông sâu*”, nào là “*có hiểu được lòng nhau, mới tới bờ tới bến*” và “*mới thấu hết nghĩa tình*”. Vẫn là những giai điệu trữ tình như biết bao bản tình ca quê hương nhưng lời ca thì ra cốt cách, tinh thần của người xứ Quảng - Đà Nẵng. Thông qua Quang Hào, tôi biết và có cảm tình với ca khúc “Đà Nẵng tình người” của nhạc sĩ Đinh Thạm và cũng biết thêm, có khá nhiều ca sĩ cả nước đã thể hiện ca khúc này như Thanh Thanh Hiền, Anh Thơ, Bùi Lê Mận...

Nhân nhắc đến nhạc sĩ Đinh Thạm, anh đồng thời cũng là tác giả ca khúc “Đà Nẵng mến yêu” mang đậm màu sắc trữ tình quê hương. Ca khúc này cũng được nhiều bạn yêu mến qua phần trình bày của giọng ca Cẩm Ly. Ca khúc mở đầu bằng một câu hát gọi niềm nhớ thương: “*Lâu lắm chưa về thăm quê mình/ Trong lòng nỗi nhớ cứ bàng hoàng...*” và vẫn mạch nội dung ấy được tiếp tục cho đến đoạn điệp khúc: “*Bao nhiêu năm qua vẫn những thăng trầm/ Ta như dòng trong lãng vào lòng tất thảy/ Như buồn vui cuộc đời Hàn giang vẫn chảy/ Đà Nẵng ơi! Mãi nồng say hương vị nụ hôn đầu...*”

Cùng chất trữ tình quê hương có nội dung viết về Đà Nẵng, phải kể thêm hai ca khúc khác đó hai ca sĩ dòng nhạc bolero thể hiện nghe rất “bén” tai. Đó là “Đà Nẵng trong tim tôi” sáng tác của Yên Vy qua phần thể hiện của ca sĩ Lưu Ánh Loan, những giai điệu nhẹ nhàng cất lên cho ta thấy sự dịu dàng của thành phố: “*Đà Nẵng bây giờ đẹp lắm anh ơi/ Nhà máy phố thị trường học công viên/ Hôm nay vươn lên tầm cao mới/ Mùa xuân trong lòng người phơi phới/ Khắp muôn nơi xuân vang tiếng cười...*”. Qua giọng ca Long Nhật khi thể hiện ca khúc “Đà Nẵng chiều nắng lạ” của Nguyễn Minh Anh, gọi lên một Đà Nẵng thật đắm say: “*Dòng sông Hàn chiều nay trời mênh mông đỏ về biển lớn/ Bên những con đường lồng gió phía trời xa/ Đà Nẵng hôm nay đi bên em một chiều nắng lạ/ Thương lắm câu hò xứ Quảng lạc hồn thơ*”.

Lạ là ngay cả khi Đà Nẵng được nhạc sĩ sáng tác trong khuôn khổ như tác phẩm chính ca, lại “rơi” vào tay Trọng Tấn, một trong những giọng ca nổi danh của dòng ca khúc cách mạng vậy mà

Nhà nghiên cứu âm nhạc **NGUYỄN QUANG LONG**

Những câu hát ngọt ngào, tình cảm về đôi lứa, về thành phố là một góc tâm hồn tạo nên một Đà Nẵng. Có điều ngạc nhiên khá thú vị gây nên bất ngờ nhỏ cho người viết khi khảo sát ca khúc về Đà Nẵng. Những tưởng một thành phố năng động, hiện đại, vươn mình đầy sức sống ấy sẽ ngập tràn những giai điệu trẻ trung, sôi động nhưng không hẳn vậy, trong âm nhạc Đà Nẵng là thành phố của tình ca.

Vẻ đẹp của thành phố Đà Nẵng trong đêm hội pháo hoa.

Ảnh: PHẠM PHÙNG

bên cạnh những âm hưởng hào sảng thì vẫn rất rõ một thành phố của tình ca. Như trường hợp ca khúc “Đà Nẵng trong tim tôi” của Trương Quang Tuấn do Trọng Tấn thể hiện. Những giai điệu mở đầu đồng dạng mà chan chứa yêu thương: “*Dưới chân đèo Hải Vân, một thành phố đang lớn dần, quê hương tôi Đà Nẵng...*” và rồi những giai điệu điệp khúc bùng lên những thiết tha: “*Đà Nẵng ơi, Đà Nẵng ơi, quê hương tôi phố cảng đẹp mãi/ Tuy đi xa luôn nhớ đến quê nhà, nhớ Mẹ hiền niềm tin bao la, những con người đất Quảng quê ta*”.

Ca khúc viết về Đà Nẵng hẳn đã có tới hàng trăm bài, trên không gian mạng xã hội cũng dễ dàng tiếp cận được nhiều bài. Trong đó, có nhiều ca khúc được người dân Đà Nẵng yêu mến và thường thức, chẳng hạn như: “*Tình yêu Đà Nẵng*” của Trần Ái Nghĩa, “*Đà Nẵng thành phố tôi yêu*” của Mạnh Hồ, “*Đà Nẵng thành phố tôi yêu*” của Thanh Anh, “*Sông Hàn tuổi mười tám*” của hai tác giả Bùi Công Minh và Minh Khang, “*Lung linh Đà Nẵng*” của Lê Đăng Khoa. Nhiều tên tuổi của nền âm nhạc cách mạng cũng đã dành tình yêu cho Đà Nẵng như nhạc sĩ Huy Du có “*Sông Hàn vang tiếng hát*” (phổ thơ Dương Hương Ly), nhạc sĩ Trần Hoàn có “*Chiều Đà Nẵng*”, nhạc sĩ An Thuyên có “*Sông Hàn tình yêu của tôi*”...

Đà Nẵng xưa và nay

Xứ Quảng - Đà Nẵng từ xa xưa đã luôn là vùng đất sinh ra những người tài, cũng là nơi hội tụ anh tài. Hòa cùng cảnh sắc thành phố bên bờ sông Hàn, cửa ngõ Biển Đông, những cảnh sắc thiên nhiên núi rừng và biển đàn xen tạo nên nét duyên thành phố. Cùng với người dân xứ Quảng “nghĩa nặng, ân dày”, có lẽ thế mà nơi đây đã luôn là niềm thương nỗi nhớ cho người ra đi dù là ở tâm thế nào, để rồi khi trở về dù chỉ là trong tâm tưởng cũng đầy bồi hồi xao xuyến.

Thời khắc lịch sử 29-3-1975 Đà Nẵng được giải phóng, từ Hà Nội, người con của thành phố - nhạc sĩ Phan Huỳnh Điểu cảm xúc dâng trào và ca khúc “*Đà Nẵng ơi, chúng con đã về*” đan xen giữa niềm vui chung với nỗi niềm riêng đã vang lên trên làn sóng Đài Tiếng nói Việt Nam trong chương trình phát thanh trưa ngày 30-3-1975. Những câu hát đã đi vào lịch sử thành phố, lịch sử đất nước: “*Đà Nẵng mến yêu hôm nào ta ra đi/ Đã ba chục năm kháng chiến trường kỳ...*”. Trong tiết nhịp hành khúc đầy khí thế ấy, vẫn không quên những lời ca nặng tình quê hương: “*Đà Nẵng ơi lòng thương nhớ/ Nay thỏa mong niềm ước mơ*”.

Xứ Quảng - Đà Nẵng nay đã vươn mình ra biển lớn, là thành phố có sức hút đặc biệt với giới tinh hoa, trí thức và giới trẻ cả nước. Những khúc tình ca về một Đà Nẵng ngày

Xứ Quảng - Đà Nẵng hình như có gì đó lạ lắm, nó có thể làm dịu đi độ “nóng” trực trào trong thế giới cảm xúc của người nghệ sĩ tràn năng lượng, nó có thể tiết chế được cảm xúc để rồi vẫn là con người cá tính đó nhưng được dịu đi khi hòa mình vào với không gian, đất trời, cảnh sắc và lòng người Đà Nẵng.

mới cũng đang dần xuất hiện hòa chung nhịp đập dựng xây thành phố. Nhiều nhạc sĩ không phải người con Đà Nẵng nhưng bén duyên và trót yêu thành phố để rồi gửi gắm, giải bày vào những tác phẩm âm nhạc. Nữ nhạc sĩ Quỳnh Hợp người Hà Nội, sinh sống ở Thành phố Hồ Chí Minh ra hẳn một album về Đà Nẵng lấy tên là “*Lung linh sông Hàn*” (năm 2010). Album quy tụ những ca sĩ nổi tiếng như Mỹ Tâm, Đàm Vĩnh Hưng, Hồ Quỳnh Hương, Hà Anh Tuấn, Cao Thái Sơn, Nguyễn Phi Hùng... Tất cả cùng cất vang những câu hát ngợi ca phố biển bên sông Hàn. Người con gái Đà Nẵng - Mỹ Tâm cất vang câu hát: “*Đà Nẵng ơi, hào khí ngút trời, tháng Ba dệt bao mơ ước*” - ca khúc “*Xôn xao Đà Nẵng*” thơ Nguyễn Đức Nam; Cao Thái Sơn hát “*Đêm sông Hàn*” thơ Lê Văn Nho; Hà Anh Tuấn hát “*Bông bênh cáp treo*” thơ Bùi Công Minh; Đàm Vĩnh Hưng và Hồ Quỳnh Hương đều thể hiện ca khúc “*Đà Nẵng tôi yêu*” thơ Nguyễn Bá Thanh...

Xứ Quảng - Đà Nẵng hình như có gì đó lạ lắm, nó có thể làm dịu đi độ “nóng” trực trào trong thế giới cảm xúc của người nghệ sĩ tràn năng lượng, nó có thể tiết chế được cảm xúc để rồi vẫn là con người cá tính đó nhưng được dịu đi khi hòa mình vào với không gian, đất trời, cảnh sắc và lòng người Đà Nẵng. Đó là tôi đang nhắc tới nhạc sĩ Lê Minh Sơn trong một sản phẩm âm nhạc rất mới viết về Đà Nẵng ra mắt dịp mùa thu năm 2024 mang tên “*Nắng gió gọi người về*”. Ca khúc này do Quang Hào thể hiện, có nét trữ tình, có sự thiết tha: “*Kìa nắng Bà Nà, mặn như mồ hôi em rơi rơi, rơi rơi cho lúa chiều vàng*” và “*Hòa vang chiều rất thơ, có những cánh cò thực như mơ như chuyện xưa ngoại tôi vẫn kể*”.

Xứ Quảng - Đà Nẵng có một góc khác, thật trẻ trung trong ca khúc “*Welcome to Da Nang*” của Hoàn Vũ Việt ra đời cách đây chín năm do ca sĩ Thiên Ân thể hiện. Tiết tấu sôi động, những giai điệu tràn đầy sức trẻ đã mở ra một không gian của nhịp sống đô thị hiện đại ngập tràn niềm vui của thành phố bên dòng sông Hàn. “*Ngàn hoa lung linh nở thắm tươi/ Cánh bướm lả lả như muôn ngàn ý thơ/ Đàn em tung tăng cùng đến trường/ Cũ già*

đạo chơi công viên cười rất vui” và tiếp nữa: “*Dòng sông miền man lữ lững trôi/ Phố xá thênh thang bao xe cộ tới lui*”. Để rồi, như một lời khẳng định: “*Bạn ơi hay chăng Đà Nẵng tôi/ Là một thành phố đáng sống nhất Việt Nam...*”.

Góp thêm vào những ca khúc về Đà Nẵng, mới đây có “*Tuyệt vời Đà Nẵng*” của OnlyC, một sản phẩm âm nhạc của thời hiện đại, được sáng tác theo đúng lối nghe nhạc của người trẻ thời âm nhạc điện tử hiện nay. Ca từ thì khôi hài, ở đó chỉ ngập tràn một tình yêu Đà Nẵng. Chẳng nghề sĩ trẻ người Đà Nẵng trong tâm thế người con xa quê nhớ về nơi bình yên, nhớ những cây cầu, những con phố không kẹt xe, nhớ thành phố vừa có sông, vừa có biển, nhớ những câu “*răng rứa chi mô tề*”, nhớ nụ cười hồn hậu của người dân nơi đây. Để rồi chàng nghệ sĩ khát khao: “*Nắng tắt cho tôi trở về nhà/ Bún mắm hay nem lụi ở đây/ Nuôi tôi ký ức ngày khờ dại/ Tiếng sóng cứ vỗ bên tai*”. Và lấy những mong muốn đó là động lực để cùng bạn bè xách ba lô nhưng không phải để trở về mà tiếp tục đi khắp năm châu để nói cho mọi người rằng: “*Đà Nẵng quê tôi thật tuyệt vời/ Còn chờ chi mau tới ngay đi*”.

“*Tuyệt vời Đà Nẵng*” không chỉ là một ca khúc trẻ trung, “bắt” tai, “bắt” mắt, không chỉ là một MV phù hợp cho quảng bá hình ảnh thành phố gắn với điểm đến du lịch mà còn giúp lấp vào khoảng trống nhạc trẻ theo xu hướng thời đại ở trong nước và khu vực. Ca khúc về Đà Nẵng rất cần được bổ sung thật nhiều những giai điệu trẻ trung, đúng xu hướng âm nhạc thịnh hành hiện nay kiểu như “*Tuyệt vời Đà Nẵng*”, cần “hút” những gương mặt trẻ tài năng tham gia vào sáng tạo những tác phẩm mới cho thành phố.

Đầu thế, hợp nhất với Đà Nẵng vẫn phải là những khúc tình ca chứa chan tình người, tình yêu đôi lứa, tình yêu quê hương, vùng đất. Cho nên, trong những dự định tương lai, cùng với khuyến khích nhạc trẻ, vẫn rất cần phải làm sao để chúng ta có được những tình khúc thực sự chất lượng, có độ lan tỏa ra ngoài không gian thành phố, ngự trị trong trái tim người yêu nhạc cả nước, để Đà Nẵng thực sự trở thành thành phố của tình ca.

N.Q.L

Năm mới

HUỶNH THỰC NHÂN

Nếu chọn sự kiện quan trọng nhất của Đà Nẵng năm 2024 thì nhiều người sẽ đồng ý cho rằng các quyết định của Trung ương về xây dựng chính quyền đô thị có ý nghĩa đặc biệt quan trọng. Trước đó, năm 1997 việc Quốc hội ban hành Nghị quyết đưa Đà Nẵng thành đơn vị hành chính trực thuộc Trung ương, mở ra không gian hành chính với những cơ chế tạo xung lực mới để thành phố phát triển trong gần ba mươi năm qua.

Những ngày cuối một năm càng thấm thía hai chữ “bằng khuâng” trong câu thơ của Tố Hữu: “Giã từ năm cũ bằng khuâng”. Một chút luyến tiếc, trần trở về những điều đã hẹn mà chưa làm, cảm giác nôn nao mới đó mà đã một năm như lời trách nhủ rằng vẫn còn bao việc chưa như ý đợi. Biết bao dự cảm, hăm hở cho một năm mới như một sức trai vạm vỡ sắp về, một năm nữa không chỉ đất trời cho mình thêm tuổi, mà đẩy dạn trong bạn, trong tôi sự háo hức mong chờ. Đà Nẵng của tôi, của chúng ta vào Xuân.

Mới mẻ và rất nhiều thách thức

Tổng thu ngân sách trên địa bàn của Đà Nẵng năm qua vượt chỉ tiêu kế hoạch, giá trị sản lượng công nghiệp có bước tăng trưởng ấn tượng. Sản phẩm công nghiệp có hàm lượng công nghệ tiên tiến bước đầu tìm được chỗ đứng thị trường, du lịch có bước tiến khá mạnh, lấy được mức trước dịch. Đà Nẵng với các dịch vụ cao cấp thành điểm đến của giới thượng lưu thế giới, đời sống của nhân dân có bước cải thiện rõ rệt, tầng lớp trung lưu xuất hiện... Nhiều tấm gương miệt mài học tập và giảng dạy, sự tận tụy vì người bệnh của đội ngũ thầy thuốc, sự hiếu khách và chu đáo trong việc làm hài lòng du khách, sự năng động của đội ngũ doanh nhân... là những đóng góp làm nên một Đà Nẵng sôi động và tràn đầy năng lượng.

Chúng ta tự hào về danh hiệu hoa hậu thế giới của một sinh viên Đại học Đà Nẵng, chúng ta cảm phục một ngư dân âm thầm và bền bỉ lưu giữ nghề làm nước mắm truyền thống. Sẽ biết bao xúc động khi gặp một người dành cả đời mình viết sách về lịch sử thành phố, hay những anh những chị lặng lẽ từng ngày chăm lo đàn voiọc chân nâu trên núi Sơn Trà... Để được một thành phố sạch đẹp thì xin nhớ đến hàng trăm người ba, bốn giờ sáng đã đến từng con đường thu gom rác giữa lạnh giá mùa đông... được làm công dân của thành phố, được góp phần tạo ra bước thay đổi sâu sắc nói trên là một tự hào.

Từ một đơn vị hành chính ngang cấp huyện, ngày nay Đà Nẵng là đô thị lớn của cả nước, thu nhập đầu người khoảng 400 USD (năm 1997) đến nay xấp xỉ 5.000 USD, đời sống nhân dân được cải thiện rõ rệt. Nhưng rõ ràng các yếu tố vốn là động lực phát triển như quyền sử dụng đất, lợi thế cảng biển nước sâu, vị trí địa lý... không còn là nguồn lực tăng trưởng hiệu quả như trước. Tình hình mới buộc phải có chủ trương và biện pháp mới, đất đai vẫn là yếu tố quan trọng nhưng không đủ để tạo ra sự bức tốc trong khi các địa phương khác trong khu vực có những chủ trương mới và chính sách thu hút đầu tư hấp dẫn hơn. Trong bối cảnh đó việc Trung ương ban hành các chủ trương mới nhằm phát triển Đà Nẵng thành một

Một góc thành phố Đà Nẵng nhìn từ trên cao.

Ảnh: ĐẶNG MINH TÚ

đô thị với mô hình quản lý, trong đó nổi bật là xây dựng chính quyền đô thị, với những yêu cầu đổi mới mạnh mẽ về cơ chế quản lý từ hành chính đến thu hút đầu tư, tỷ lệ huy động ngân sách, thu hút nguồn lực... là bước đi có ý nghĩa lịch sử, đánh dấu giai đoạn phát triển mới của thành phố.

Sẽ có những việc lần đầu triển khai, sẽ có nhiều những khó khăn và bất cập, sẽ có những lực cản không chỉ do điều kiện tự nhiên mà cả quán tính của sức ì bộ máy... nhưng chưa bao giờ Đà Nẵng có triển vọng phát triển như hôm nay. Khu thương mại tự do, trung tâm tài chính quốc tế, cảng mới Liên Chiểu, khu công nghiệp, khu công nghệ cao, tài nguyên du lịch... là những bước đột phá về một tầm nhìn mới, sức bật mới. Để phát triển vấn đề mấu chốt là chọn đúng “mắt xích” trong chiến lược tăng trưởng. Tầm nhìn và năng lực lãnh đạo được thể hiện tập trung ở khâu quyết định chọn đúng mắt xích để đột phá, do vậy nhân tố quyết định là con người tổ chức và đội ngũ triển khai. Định dạng mô hình và các thiết chế quản lý từ chính quyền, hải quan đến việc chu chuyển công nghệ và vốn trong khu thương mại tự do sao đủ để bảo đảm yếu tố “tự do” theo chuẩn thế giới?, việc tổ chức và vận hành một thị trường tài chính

thứ cấp đủ để đáp ứng nhu cầu vốn cho các tập đoàn là việc không đơn giản. Tất cả đều mới mẻ và rất nhiều thách thức, chỉ riêng việc hiểu đúng cơ chế vận hành, để biết tầm vóc của nó trong một thế giới sôi động và cạnh tranh quyết liệt cũng đủ để thấy cái mà chúng ta có cũng như chưa có. Làm thế nào để huy động một cách hiệu quả năng lực xã hội, trong đó hàng đầu là đội ngũ doanh nghiệp có tinh thần mạo hiểm và yêu nước, yêu thành phố tham gia tích cực vào chuỗi tạo giá trị thông qua làn sóng sản xuất công nghệ mới là những công việc đòi hỏi nỗ lực, sự tận tâm và nhất là trình độ quản lý đặc biệt.

Giữ lấy hồn cốt quê hương

Một năm là một phần của ba vạn sáu ngàn ngày của một đời. Cuối năm là thời điểm nhìn lại và nhớ. Nghe đâu ở Nhật Bản dù cuộc sống hiện đại nhưng họ vẫn giữ nếp xưa, một trong những việc họ gìn giữ là dành thời gian cho việc làm thiệp chúc mừng năm mới. Tùy theo mức sống và công việc mà hình thức thiệp chúc mừng năm mới có khác nhau, nhưng phổ biến là người gửi tóm tắt kết quả công việc đã làm năm qua và vài dòng nói về ước mong năm mới cùng với lời chúc mừng đến người thân, bạn bè. Trong bộn bề công việc người

Từ lối sống văn minh đến cư dân thông minh

NAI HIẾN

Năm 2025, vừa đúng 20 năm để án xây dựng nếp sống văn hóa - văn minh đô thị trên địa bàn thành phố được ban hành. Với đề án này, chúng ta mong muốn xây dựng mô hình thành phố phát triển bền vững, người dân có việc làm, có nhà ở, hình thành được lối sống văn minh của một đô thị đang trên đường phát triển theo hướng hiện đại, hội nhập. Ở thời điểm đó, đề án đề ra mục tiêu về xây dựng các hành vi ứng xử văn hóa - văn minh trở thành nếp sống của nhân dân thành phố.

Sau 20 năm nhìn lại, vẫn còn nhiều vấn đề tồn tại cần tiếp tục giải quyết, nhưng ý thức thị dân, lối sống văn minh đô thị đã dần thành nếp trong cộng đồng cư dân. Thành phố đã và đang ngày càng khang trang, xanh - sạch - đẹp; giao thông trên địa bàn ngày càng thuận lợi; môi trường sống và đầu tư, kinh doanh ngày càng an toàn và trật tự; ý thức chấp hành pháp luật của người dân và cán bộ, công chức dần được nâng lên, nhất là trong ứng xử, giao tiếp ở nơi công cộng, nơi công sở; đồng thời tuân thủ các quy định của Nhà nước trong xây dựng, chỉnh trang đô thị, giữ gìn vệ sinh môi trường...

Từ việc đặt vấn đề xây dựng và hình thành lối sống văn minh đô thị ban đầu như trên, đến nay, trong bối cảnh phát triển vũ bão của khoa học công nghệ, với những nỗ lực và những thành tựu mà thành phố đã đạt được liên tục trong nhiều năm qua nhằm đưa Đà Nẵng phát triển bứt phá theo xu thế hiện đại, thành phố tiếp tục triển khai đề án xây dựng thành phố thông minh giai đoạn 2018-2025, định hướng đến năm 2030. Có thể coi đây như bước phát triển về chất của một đô thị văn minh hiện đại, một đô thị áp dụng công nghệ cao trong quản lý, có sự liên kết giữa các hệ thống thông tin với nhau, đồng bộ

trong quy hoạch kết cấu hạ tầng và hệ thống quản lý, tập trung tăng trưởng và phát triển kinh tế, nhưng cũng đồng thời chú trọng bảo vệ môi trường, nâng cao chất lượng cuộc sống người dân, tạo mọi điều kiện để người dân được học tập và phát huy khả năng sáng tạo, hướng tới mục tiêu phát triển bền vững.

Có thể khẳng định, những tiêu chí của thành phố thông minh, cư dân thông minh cũng không ra ngoài quỹ đạo của lối sống văn minh đô thị, nhưng được đặt trên một nền tảng mới, tầm mức mới. Trước đây chúng ta đặt mạnh vấn đề trình độ dân trí, nâng cao vốn học vấn, vấn đề ứng xử văn hóa,

Cầu Rồng đóng vai trò quan trọng trong chiến lược phát triển và hoàn thiện hạ tầng giao thông đô thị thành phố.

Ảnh: ĐẶNG MINH TÚ

nay, chúng ta nhấn mạnh hơn vai trò của một công dân số trong lối sống văn minh của một cư dân thông minh. Đó là sự tiếp nối, phát triển, nâng cao. Công dân có lối sống văn hóa, văn minh đô thị cũng đồng thời là - và phải là - những công dân thông minh, và ngược lại. Đây là mục tiêu phấn đấu rất có ý nghĩa và rất cần thiết đối với mọi người dân đang sống và làm việc trên địa bàn thành phố.

Suy cho cùng thì cư dân đô thị thông minh cũng đã mang trong mình lối sống văn minh đô thị. Tuy nhiên, hơn thế, lối sống văn minh của cư dân trong một thành phố thông minh còn mang một tầm tri thức mới. Nói “tầm tri thức” nghe có vẻ to tát, nhưng thực chất tri thức của công dân thông minh cũng không phải điều gì quá cao siêu. Tất nhiên trong các lớp cư dân thành phố

nhận văn trân trọng dành thời gian cho việc gửi và đọc thiệp, họ xem đây là công việc tao nhã như lời động viên cho hạnh phúc công việc năm mới. Mấy ngày cuối năm, bưu điện Nhật Bản hầu như dành riêng để chuyển tình cảm ấy, bao nhiêu thiệp được gửi? Hơn một trăm triệu! Ở ta hình thức chúc mừng bằng thiệp giấy hầu như không còn, bây giờ tất cả đều qua mạng, nhanh chóng và đơn giản, và vì vậy nên nó ít cảm xúc chăng? Nhiều khi có cảm giác bấm điện thoại đọc tin nhắn chúc mừng và hồi âm như để cho xong chuyện.

Làm sao để biết cuộc sống phát triển? Rất dễ để có câu trả lời nhưng tạo ra sự thay đổi theo hướng hiện đại, biết giữ cái nền nã quê hương, sự phong phú tâm hồn và giá trị nhân văn là một công việc khó, nếu không muốn nói là khó nhất. Mấy chục năm đủ để mình thấm thía về sự đổi thay. Ngày tôi tốt nghiệp, về làm việc ở một trường hàng đầu, cái Tết công chúc đầu tiên năm 1982, ngoài tiêu chuẩn gói trà một lạng, chai rượu sơn tra, mấy bao thuốc lá... tôi còn được mua 70kg... củi. Nhận củi là một niềm vui nhưng cửa và chẻ ra là một bước gian nan còn hơn ôn thi một môn đại học. Giờ thì chẳng ai còn nhớ, nhưng tôi hay nghiệm chẳng đâu làm chứng cho sự thay đổi sâu sắc bằng nhìn vào cái bếp. Dĩ nhiên cái để nấu, từ song nổi cho đến thực phẩm là cả một bước tiến dài. Hầu như không còn bận tâm việc ăn no, mặc ấm nữa, đi lại cũng không thành vấn đề... nhưng đầu đó mình vẫn thấy nhiều những điều trần trở. Vệ sinh thực phẩm là chuyện sống chết nhân tiên, nhưng cách ăn và cách ở còn đó ngổn ngang những điều đáng nghĩ, ứng xử với nhau cho có văn hóa vẫn là điều canh cánh, tương kính lẫn nhau như một dấu chỉ văn minh nhiều khi nghe chừng xa lạ... Phát triển trong yêu cầu giữ gìn bản sắc văn hóa, nghe có vẻ lý thuyết và ước lệ, nhưng cuộc sống đang đặt ra những yêu cầu mới bức thiết, sẽ là phiến diện và nguy hại nếu phát triển mà khô cạn tâm hồn. Chính quyền đô thị không chỉ xây dựng cơ chế quản lý mới mà còn là điều kiện để biết giữ lấy hồn cốt quê hương, để mỗi người trong chúng ta biết ngó lên Hòn Kẽm Đá Dừng, để biết thương cha nhớ mẹ quá chừng bậu ơi.

Kỷ nguyên mới không phải do ai ban tặng, sự thay đổi do chính chúng ta tạo ra. Cơ chế, chính sách về một Đà Nẵng phát triển trong yêu cầu xây dựng chính quyền đô thị suy cho cùng là để mang lại lợi ích cho nhân dân. Có người nói đây là một cuộc cách mạng trong tư duy quản lý và lãnh đạo, nhiều việc phải làm trong đó quan trọng hàng đầu là xây dựng bộ máy tinh gọn, nhiệt huyết, làm sao để từ đội ngũ này lan tỏa khát vọng và niềm tin phát triển, "đã nghe Xuân mới làng lảng lạ thường".

H.T.N

thông minh cũng có những trí thức bậc cao, những nhà khoa học, những chuyên gia, chuyên viên trên các lĩnh vực nghiên cứu chuyên sâu như vi mạch bán dẫn, trí tuệ nhân tạo... Nhưng với cư dân đại trà, thì người có trí thức trong lối sống văn minh đô thị, đó chính là kỹ năng sống trong bối cảnh chuyển đổi số. Những tiêu chí của công dân thông minh đã nói rõ điều đó. Đây cũng có thể coi là đỉnh cao của lối sống văn minh đô thị trong thời đại 4.0. Một người dân bình thường nhưng có khả năng tiếp cận với công nghệ thông tin ở mức độ phổ thông, có kỹ năng giao tiếp trên mạng, ứng xử đúng đạo lý, đúng luật pháp trong đời thực cũng như trên không gian mạng... đó cũng chính là người có trí thức đáp ứng với yêu cầu của cư dân thành phố thông minh. Một bộ phận người dân chưa có ý thức cộng đồng, chưa có lối sống văn hóa văn minh đô thị, những người có hành vi phi văn hóa, phản văn hóa theo những quy phạm được nêu trong các đề án về văn minh đô thị trước đây, nay trong bối cảnh thành phố thông minh, càng cần nhận thức sâu hơn về quyền và nghĩa vụ, trách nhiệm của mình trong môi trường số. Mục đích cuối cùng của chúng ta là phấn đấu nâng tầm vóc văn hóa của cộng đồng trong thời đại chuyển đổi số trên nền tảng của truyền thống văn hóa vốn đã được xây dựng, bồi đắp và phát triển qua nhiều thế hệ. Khi đặt vấn đề xây dựng cộng đồng cư dân thông minh, chúng ta vẫn đồng thời chú trọng phát huy các giá trị văn hóa truyền thống tốt đẹp trong gia đình, dòng tộc, cộng đồng, tiếp tục thực hiện có hiệu quả cuộc vận động "Toàn dân đoàn kết xây dựng đời sống văn hóa ở khu dân cư", cuộc vận động "Toàn dân đoàn kết xây dựng nông thôn mới, đô thị văn minh", thực hiện nghiêm các quy định về việc cưới, tang, lễ hội... làm cho văn hóa thấm sâu vào mọi lĩnh vực của đời sống đang diễn ra với rất nhiều biến đổi mạnh mẽ và sâu sắc.

N.H

Nửa thế kỷ chuyển mình

TIỂU YẾN

Ngày 29-3-1975 đã trở thành cột mốc đáng nhớ trong lịch sử Đà Nẵng - ngày thành phố giải phóng. Đến nay, tròn nửa thế kỷ trôi qua, thành phố vẫn tiếp tục hành trình phát triển để trở thành một trong những đô thị hàng đầu Việt Nam về kinh tế, văn hóa và đổi mới sáng tạo.

Kiến thiết và phát triển quê hương

Cuộc trò chuyện giữa tôi với nữ Anh hùng lực lượng vũ trang nhân dân Hồ Thị Kim Thanh diễn ra trước thềm năm mới. Tuổi ngoài 80, bà vẫn giữ được dáng vẻ khỏe mạnh và đôi mắt ẩn chứa sự kiên cường của một người lính từng vào sinh ra tử khắp chiến trường Khu 5. Nhắc đến ngày 29-3-1975, bà Thanh không giấu niềm xúc động khi nói rằng niềm vui ấy không thể nào quên, bởi nó là khởi đầu cho một hành trình mới: hành trình tái thiết và xây dựng quê hương.

Theo bà Thanh, nửa thế kỷ qua, Đà Nẵng không ngừng chuyển mình từ một đô thị hoang tàn sau chiến tranh thành một trong những thành phố đáng sống nhất Việt Nam. Những cầu Sông Hàn, cầu Rồng, Thuận Phước, Trần Thị Lý không chỉ kết nối đôi bờ đông - tây sông Hàn mà trở thành biểu tượng của khát vọng vươn lên. "Tôi rất vui khi thấy Đà Nẵng phát triển nhanh đến vậy", bà Thanh chia sẻ khi nhìn ra khung cảnh thành phố từ ban công nhà mình ở đường Lê Duẩn. "Ngày trước, quanh đây chỉ toàn những dãy nhà lụp xụp và những con đường đất. Giờ thì cao ốc mọc lên, đường sá sạch đẹp, người dân sống sung túc hơn", trong câu chuyện của mình, bà Thanh nhấn mạnh sự phát triển của Đà Nẵng không chỉ đến từ hạ tầng hiện đại mà còn từ sự quyết tâm của con người. "Thành phố bắt đầu kiến thiết từ những ngôi nhà, những con đường đổ nát nhưng nhờ tinh thần đoàn kết, sáng tạo và dám đổi mới đã giúp Đà Nẵng vượt qua khó khăn, thử thách để phát triển như hôm nay. Ví như câu chuyện người dân, doanh nghiệp thành phố đồng lòng góp tiền xây cầu Sông Hàn năm 1998", bà Thanh nhắc lại.

Đặc biệt, từ năm 1997, khi trở thành thành phố trực thuộc Trung ương, Đà Nẵng có nhiều thay đổi theo hướng tích cực và luôn quyết liệt làm mới mình. Những công trình mới. Những con đường mới. Những khu đô thị được quy hoạch bài bản, khang trang. KTS. Lê Thị Kim Ngân, Viện trưởng Viện Kiến trúc, Hội Kiến trúc sư Việt Nam khẳng định, Đà Nẵng đang được xây dựng với các chức năng nổi trội là công nghiệp, cảng tổng hợp và

Một góc thành phố Đà Nẵng sau 50 năm giải phóng.

Ảnh: TUẤN LÊ

dịch vụ thương mại. Tính chất này đã tạo ra một đô thị có tầm vóc với những khu công nghiệp tập trung và hệ thống cảng biển, sân bay, kho bãi, các trung tâm cấp vùng, các không gian phát triển kinh tế năng động cùng hệ thống hạ tầng kỹ thuật hiện đại, mạch lạc. Những ý tưởng khởi thảo về một đô thị động lực khu vực miền Trung từ những năm 2000 đến nay đã hiện diện thật sắc nét. "Qua đèo Hải Vân là tiếp cận ngay con đường Nguyễn Tất Thành nối Liên Chiểu - Thuận Phước như cánh cung ôm trọn vịnh Đà Nẵng, tiếp đó là sông Hàn và các khu đô thị mới khang trang, sạch đẹp. Sự thành công trong đầu tư xây dựng tại Đà Nẵng đã thể hiện sự quyết tâm, nỗ lực của các cấp, ngành và cộng đồng dân cư. Tôi tin rằng với những nỗ lực hiện tại, Đà Nẵng không chỉ là nơi để sống, mà còn là nơi để mọi người đến trải nghiệm và sáng tạo", bà Ngân nhận định.

"Thành phố trong thành phố"

Đạt nhiều thành tựu trong lĩnh vực du lịch, công nghệ, cơ sở hạ tầng, song Đà Nẵng vẫn không ngừng đặt mục tiêu vươn lên. Đơn cử, trong quy hoạch đô thị giai đoạn mới hướng tới xây dựng thành phố thông minh, ứng dụng công nghệ cao vào mọi lĩnh vực từ cải cách hành chính, quản lý giao thông, năng lượng đến chăm sóc sức khỏe. Đặc biệt, với hệ sinh thái công nghệ mới nổi, Đà Nẵng đang ở vị thế thuận lợi để đi đầu trong ngành công nghiệp vi mạch bán dẫn. Phát biểu tại sự kiện "Ngày vi mạch bán dẫn Đà Nẵng năm 2024" do UBND thành phố Đà Nẵng tổ chức cuối tháng 8-2024, Chủ tịch UBND thành phố Lê Trung Chinh khẳng định, Đà Nẵng đặt mục tiêu "đi đầu, đi nhanh" trong xây dựng, phát triển nguồn nhân lực ngành vi mạch bán dẫn để đón làn sóng đầu tư và đánh dấu một cột mốc mới trong hành trình phát triển của thành phố. Đặc biệt, trong mọi chiến lược, điều quan trọng nhất vẫn là làm sao để người dân cảm nhận được hạnh phúc và an toàn khi sống tại đây.

Cùng với đó, nhận định khu thương mại tự do là mô hình không mới nhưng lần đầu tiên có mặt ở Việt Nam, ông Trần Phước Hồng, Giám

đốc Công ty CP Logistis Cảng Đà Nẵng cho rằng, khi hình thành, mô hình sẽ tác động quan trọng tới đầu tư, sản xuất và xuất, nhập khẩu trong thời gian đến. Theo ông, khu thương mại tự do không chỉ tạo điều kiện thuận lợi cho doanh nghiệp trong nước và quốc tế tham gia vào chuỗi cung ứng toàn cầu mà còn thúc đẩy mạnh mẽ hoạt động sản xuất, gia công và dịch vụ giá trị gia tăng ngay tại Đà Nẵng. Đặc biệt, mô hình này sẽ giúp tối ưu hóa các lợi thế sẵn có của Đà Nẵng, như vị trí chiến lược tại khu vực miền Trung và hệ thống hạ tầng giao thông đồng bộ. Hiện nay mỗi khu thương mại tự do trên thế giới thu hút ít nhất 10.000 lao động. Do đó, việc hình thành khu thương mại tự do sẽ góp phần giải quyết việc làm, nâng cao vị thế thành phố trên bản đồ kinh tế khu vực và quốc tế.

Thời gian qua, không dừng lại ở những giải thưởng ấn tượng về công nghệ, đổi mới sáng tạo, môi trường, cải cách thủ tục hành chính..., Đà Nẵng đang từng bước hiện thực hóa giấc mơ trở thành đô thị kiểu mẫu, là trung tâm kinh tế, văn hóa và công nghệ hàng đầu cả nước. Cụ thể, theo định hướng quy hoạch đến năm 2030, tầm nhìn 2045, thành phố sẽ phát triển theo mô hình "thành phố trong thành phố", với các đô thị vệ tinh như Hòa Vang, Liên Chiểu, Ngũ Hành Sơn đóng vai trò kết nối và thúc đẩy sự phát triển toàn diện. Bên cạnh đó, để chuẩn bị nguồn lực cho tương lai, thành phố không ngừng đầu tư vào giáo dục và phát triển nguồn nhân lực chất lượng cao. Việc hợp tác với các tập đoàn công nghệ lớn, các trường đại học trong, ngoài nước đã và đang mang lại cơ hội học tập, làm việc quốc tế cho thế hệ trẻ. Có thể nói, suốt nửa thế kỷ chuyển mình, Đà Nẵng không chỉ vươn lên từ những dấu tích của chiến tranh mà còn khẳng định vị thế "đi đầu, đi nhanh" trong xây dựng đô thị kiểu mẫu. Và ở đó, rất nhiều người đặt niềm tin vào những cơ chế, chính sách đặc thù cộng một thế hệ trẻ sáng tạo và nhiệt huyết chính là động lực để Đà Nẵng tiếp tục vươn xa.

T.Y

Còn mãi những hẹn hò

TẠ VIỆT ANH

Từ ngày đầu tiên của năm 2025 này, Nghị quyết 136/2024/QH15 về tổ chức chính quyền đô thị và thí điểm một số cơ chế, chính sách đặc thù phát triển Đà Nẵng chính thức có hiệu lực. Từ cột mốc đáng nhớ này, chắc chắn Đà Nẵng sẽ tiếp tục phát triển, đổi mới từng ngày. Và như vậy, sẽ còn mãi những cuộc hẹn hò của người yêu Đà Nẵng với điểm hẹn nơi thành phố đáng sống.

Điểm đến được nhen nhóm

Nghề báo cho tôi nhiều niềm vui, mà một trong những điều quý nhất là tình bạn bè, đồng nghiệp. Người làm báo, lại làm báo Đảng đi đến đâu cũng có những đồng nghiệp thân thiết, dù là miền núi Tây Bắc, miền Trung - Tây Nguyên hay đồng bằng Nam Bộ. Và cũng nhờ làm báo Đảng, chúng tôi có những cuộc họp mặt, khi thì một nhóm nhân một sự kiện trong khu vực, lúc gặp gỡ "cả làng" khắp trong Nam ngoài Bắc tại một hội thảo toàn quốc do các báo Đảng địa phương luân phiên đăng cai tổ chức. Có những cuộc gặp như thế trở thành dấu mốc, còn được nhắc mãi với bao kỷ niệm.

Hội thảo năm 2015 do Báo Đà Nẵng đăng cai tổ chức là một ví dụ. Đó có thể coi là một cuộc hội ngộ lớn của những người làm báo Đảng mọi miền đất nước. Bên cạnh những vấn đề chuyên môn được bàn thảo xung quanh chủ đề Báo Đảng với việc tuyên truyền về chủ quyền đất nước trên Biển Đông vô cùng thiết thực trong tình hình thời sự lúc bấy giờ, ấn tượng mà cuộc hẹn hò lớn ấy để lại còn là những cảm

nhận về một thành phố bên bờ biển Đông đang lớn mạnh, phát triển từng ngày.

Những cảm nhận phong phú về Tượng Phật Bà Quan Âm Chùa Linh Ứng trên bán đảo Sơn Trà, về một vùng du lịch kỳ thú trên đỉnh Bà Nà hay khu du lịch 5 sao... đã khiến nhiều người đến một lần mà vẫn mong có ngày trở lại.

Chắc rằng cũng từ lần ấy, có nhiều cuộc hẹn hò lấy Đà Nẵng làm điểm đến được nhen nhóm. Không ít những hẹn hò ấy đã thành hiện thực nơi thành phố đáng sống với những tòa nhà cao vút, những đại lộ thênh thang, những khu nghỉ dưỡng, sân golf được xếp hạng thế giới, những bãi tắm chạy dài hàng chục cây số với biển xanh, cát trắng, nắng vàng, những món ăn đường phố đầy hấp dẫn...

Riêng tôi, mong muốn ấy đã có từ trước đó rất lâu, từ khi Đà Nẵng chưa có danh xưng thành phố đáng sống. Không nhớ rõ vào năm nào, nhưng cũng phải khá lâu sau ngày đất nước thống nhất, tôi mới thực sự đặt chân đến Đà Nẵng. Trước đó, tôi chỉ cảm nhận đôi chút về thành phố này nhờ những lần tàu Thống Nhất

Sẽ còn mãi những cuộc hẹn hò của người yêu Đà Nẵng với điểm hẹn nơi thành phố đáng sống. Ảnh: Tư liệu

dùng đỗ tại ga Đà Nẵng để làm những thao tác kỹ thuật. Thời gian khoảng hơn giờ đồng hồ đủ để khách xuống ga nghỉ ngơi sau hàng chục tiếng đồng hồ chật chội trên những con tàu xuôi Nam, ngược Bắc thời bao cấp.

Phải lòng Đà Nẵng

Cũng bởi vậy mà Đà Nẵng để lại trong tôi những cảm xúc khá dễ chịu cùng ước mong có một lần được tới thăm thành phố lớn nhất miền Trung này. Sau này, do điều kiện công việc, cũng lại do những mối giao lưu thân tình, tôi có may mắn được đi về Đà Nẵng nhiều lần. Và như một cái tí mà bạn đồng nghiệp đặt giúp cho một bài báo tôi viết trên báo Xuân *Đà Nẵng* cách nay ít năm, những bận đi về ấy khiến tôi "phải lòng Đà Nẵng" lúc nào không hay. Thông thường, khi đã có tình cảm với một con người, một vùng đất... người ta có xu hướng muốn chia sẻ với bạn bè, người thân những cảm nhận ấy, mong muốn họ đồng cảm cùng mình. Với Đà

Nẵng cũng vậy. Tôi muốn chia sẻ, trước hết là với gia đình, bạn bè thân thiết những điều khiến tôi phải lòng Đà Nẵng, từ kỷ niệm về những bãi biển Mỹ Khê, Non Nước ngày nào với rặng phi lao xanh mát viền bãi cát trắng mịn cùng làn nước biển xanh trong, mát rượi... đến những món ẩm thực đã thưởng thức một lần là nhớ mãi, những tô mì Quảng, tấm bánh tráng cuốn thịt heo, đĩa cơm gà chỉ trông đã thấy ngon mắt... Những sẻ chia ấy khiến Đà Nẵng thường là điểm ưu tiên cho những cuộc hẹn hò, những chuyến đi của tôi cùng người thân, bè bạn.

Có một điều thú vị, là dù đến nhiều lần, thậm chí tưởng như đã thuộc nằm lòng, đã vô cùng quen thuộc một vùng đất, nhưng đến một lúc nào đó lại chợt ngộ ra rằng, cái nơi tưởng như đã hiểu rất rõ ấy vẫn còn những điều ta chưa trải nghiệm, khám phá. Và điều đó thôi thúc phải quay trở lại. Đà Nẵng với tôi cũng như vậy. Nhiều

khi chẳng phải điều gì to tát. Chỉ là một món ăn chưa kịp thưởng thức, một quán cà phê có tầm nhìn đẹp bên bờ sông Hàn chưa từng ngồi, một người bạn mới quen mà như đã gần gũi lắm... Đôi khi những trải nghiệm mới đến như một phần thưởng cho tấm tình với Đà Nẵng. Như lần tôi lạc bước trong một buổi sáng tới phố Phạm Phú Thứ, bên hông chợ Hàn. Dù đã vào Đà Nẵng nhiều lần, đó là lần đầu tiên tôi biết tới chợ hoa này. Một cảm giác thật dễ chịu. Dù là chợ chủ yếu bán si, nhưng bà chủ tiệm hoa Thương Liên vẫn vui vẻ chọn cho tôi bó cẩm chướng tươi rói như còn ướt sương đêm, còn cẩn thận gói bọc kỹ càng khi biết tôi mua hoa mừng sinh nhật vợ. Qua câu chuyện bà với Lê Thương, người tạo lập chuỗi shop hoa gia đình gồm những cái tên gắn với chữ Thương, Nhớ... được biết xưa Đà Nẵng cũng có làng chuyên trồng hoa ở Sơn Trà. Nay thì làng hoa xưa đã nhường chỗ cho những con đường ngang dọc, những công trình hiện đại...

Cách đây vài năm, tôi có dịp đến Đà Nẵng trong những ngày xuân. Dù đã là mồng Ba tết nhưng nét xuân nơi thành phố này vẫn còn hiển hiện. Rõ nhất là những chậu cúc vàng đại đóa được bày hai bên cổng nhà dân, cửa hàng hay công sở. Màu vàng của hoa cúc tạo nên nét xuân rực rỡ cho những con phố nơi đây. Tự nhiên tôi có một mong muốn, cũng là một lời hẹn. Một lần nào đó, sẽ cùng người thân đón năm mới tại thành phố bên bờ biển Đông này. Vậy là lại thêm một lời hẹn, dù là chỉ hẹn với chính mình.

Tháng 12-2024
T.V.A

Bên kia sông

NGUYỄN ĐÔNG NHẬT

Bên kia là bên nào vậy? Thực ra thì, không hề có cái gọi là bên kia hoặc bên này; nhưng mà vẫn có, là bờ, chỉ vì do đa số người vẫn quen với cái việc "định vị" đầy thôi. Khi nói "bên kia", là do đang đứng ở vị trí "bên này". Và, ở bên này, giờ đây, là của sông Hàn "phố xá nghênh ngang" tự những ngày xa, trong câu ca thời cũ...

Trong khoảng không cùng tận của ngui ngút thời gian, ai đó đã từng làm cái việc định vị thời gian, mà đặt dấu mốc cho vùng đất này, từ truyền thuyết vô trùng rỗng đã để lại năm ngọn của Ngũ Hành Sơn cho đến ngày nay. Trên dặm dài mở cõi, người đã ghi lại biết bao dấu tích của mồ hôi và cả máu dọc theo cát trắng duyên hải. Để trên đường Nam tiến, có ngôi chùa Tam Thai từ khoảng 400 năm trước đã gửi tiếng chuông u trầm vào dòng sống của cộng đồng Việt. Để làng

đá Hòa Hải với những nghệ nhân tài hoa đã đánh thức giấc ngủ ngàn năm của đá, tạo ra nhiều sản phẩm cung hiến cho đời. Để Vọng Hải đài ngày nay vẫn còn thả vào hư không khát vọng của người thi sĩ từng muốn nối kết con người với hư không "Đưa tay ta vẫy ngoài vô tận/ Chẳng biết xa lòng có những ai...".

Nhưng làm sao trong sâu xa tâm hồn khỏi bay lên cái cảm giác vui nhẹ nhàng, khi ngắm nhìn những cây cầu nối về phía đông và phía nam của thành phố? Những cây cầu chính là những con đường nhìn thấy được, nhưng trong một ý nghĩa khác, phải chăng có thể hình dung ấy là những bàn tay, trong ước mơ nối kết đến những bàn tay khác, trong tình yêu giữa người với người. Cũng như, cuộc sống vốn bắt đầu làm nên từ những giấc mơ để rồi liên tiếp giấc mộng này gọi kêu những cơn mơ tiếp nối về phía hy vọng. Để nơi gặp gỡ giữa

đất-biển-trời với những bãi biển Mỹ Khê, Nam Ô, Bãi Bụt, Ngũ Hành Sơn... trở thành những khu du lịch đẹp tươi khoáng đạt, nơi mà 30 năm trước nhà thơ Nguyễn Khoa Điềm đã từng thốt lên: "Ôi cây rong xanh của biển chiều nay/ Tôi làm sao bắt gặp được em bên kia ngưỡng cửa cuộc đời mình/ Khi ngoài kia Sơn Trà phủ sương...". Để những nơi thăm xa đá xanh hoang sơ, mấy mươi năm trước chỉ gọi tưởng đến bom đạn một thời chiến tranh, nay đã đổi thay hình dáng...

Nếu sức sống của một cộng đồng làm nên từ những giấc mơ thì cốt lõi của sự mơ ước sẽ hướng về phía lợi ích của đa số người trong xã hội. Để được như thế, đầu tiên là cần biết lắng nghe nhiều tiếng nói khác, đầu cho có khi, chưa phải tất cả đã tìm được sự đồng thuận-đồng tình; nhưng tất cả đều xuất phát cùng một mục đích: Hạnh phúc

Vẻ đẹp của bãi biển Mỹ Khê thu hút nhiều du khách.

Ảnh: NGUYỄN TRINH

của con người. Và tất cả, đều phải được đặt trên nền tảng của sự nghĩ suy đúng đắn.

Nếu làm được như thế, ý thức dự phóng sẽ được nâng lên một tầm cao hơn. Để có thể nhìn xa hơn về phía ngày mai, trong mong muốn định danh chính xác về hạnh phúc một cách đa dạng-đa chiều hơn. Bởi vì, đơn thuần những con số thống kê kinh tế, thu nhập, tiện nghi vật chất không thể nói lên đầy đủ khái niệm về hạnh phúc. Có lẽ sẽ chính xác hơn, khi nhắm đến

một thứ hạnh phúc gắn liền với niềm vui. Niềm vui của cảm giác sống có ích, cho chính mình và bao nhiêu người đang cùng sống chung quanh...

Từ câu hát ngày nào: "Đất Quảng Nam chưa mưa đã thấm / Rượu hồng đào chưa nhắm đã say". Và gió vẫn thổi về từ bước chân những lưu dân đến nơi này nửa thiên niên kỷ trước. Và ngọn đèn biển Tiên Sa, giờ đây, vẫn hướng mắt nhìn ra biển rộng-gió xa...

N.Đ.N

Chuyện xưa
xứ QuảngChuyện cụ Phan
cảm hóa tội đồ

VĂN TRINH

Có một giai thoại kỳ thú liên quan đến tài thuyết khách của chí sĩ Phan Châu Trinh, từng được cố học giả Nguyễn Văn Xuân nhắc đến trong cuốn "Phong trào Duy Tân" cùng lời cảm thán: Biết bao nhiêu sách vở ở Việt Nam kể tài của các tay sách sĩ ngoại quốc mà không bao giờ nhắc giai thoại này thì quả "bụt nhà không thiêng"...

Theo tư liệu của nhà nghiên cứu Lê Hồng Khánh, Lê Khiết (Lê Tự Khiết) hiệu là Dương Phong, tự là Huy Thanh, sinh năm Đinh Tỵ 1857, người làng An Ba, tổng Hành Cận; nay là thôn An Ba, xã Hành Thịnh, huyện Nghĩa Hành, tỉnh Quảng Ngãi. Ông nội là Lê Công Thiên, tri phủ Kiến An thời Gia Long, cha là Lê Văn Diễn, từng làm quan đến chức Tuần phủ dưới triều vua Thiệu Trị.

Với tư chất thông minh, lại có điều kiện học hành, năm Canh Ngọ (1882), Lê Khiết thi đỗ cử nhân tại trường thi Bình Định. Ba năm sau, ông được triều đình bổ nhiệm chức Cơ mật hành tẩu, sung chức Tả trực kỳ khâm sai phái viên. Năm Bính Tuất (1886), ông lãnh chức Tu soạn kiêm Nghĩa Định Sơn phòng tán tương quân vụ. Năm Giáp Ngọ (1894), ông lãnh chức Án sát tỉnh Quảng Nam. Năm Ất Mùi (1895), lãnh chức Tán lý quân vụ 4 tỉnh: Thanh Hóa, Nghệ An, Hà Tĩnh, Quảng Bình. Năm 1896, ông bị giáng chức 2 cấp, đưa về làm Bố chánh tỉnh Nghệ An. Vì vậy ông còn có tên gọi là Bố Khiết.

Lê Khiết là môn hạ thân tín và đắc lực của Thạch Trì Nguyễn Thân, một tên Việt gian đầu sỏ. Từng giúp y thành công trong việc đánh dẹp các phong trào Cần Vương, Văn Thân từ Nam chí Bắc vào cuối thế kỷ XIX, Lê Khiết bị giới thức giả và nhân dân Trung Kỳ thời bấy giờ rất căm ghét và xem như "kẻ bán hồn cho quỷ dữ". Chí sĩ Phan Bội Châu khi đang hoạt động ở hải ngoại và viết cuốn "Việt Nam vong quốc sử", đã gọi đích danh Lê Khiết là "con chó dữ của Nguyễn Thân".

Trong cuốn "Phong trào Duy Tân" (NXB Đà Nẵng, 1995), cố học giả Nguyễn Văn Xuân cho hay, đầu thế kỷ XX, trên bước đường truyền bá chủ thuyết Duy Tân, khi qua Quảng Ngãi, Phan Châu Trinh gặp Lê Khiết, lúc này đã là vị Bố chánh hồi hưu. Biết thời gian này Nguyễn Thân có ý lãnh đạm với Lê Khiết, trong lúc nói chuyện, Phan Châu Trinh muốn cảm hóa Lê Khiết bèn nói khích:

- Môn hạ Thạch Trì không có người!

- Sao ông biết?

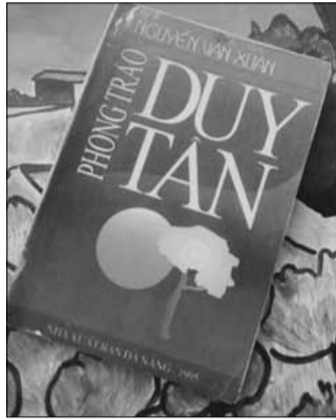
- Tài học, oai vọng như Thạch Trì và cầm quyền nước đã lâu mà không làm được công danh, sự nghiệp lớn lao, chỉ rút cuộc đời đến phú quý một mình mà thôi, môn hạ có người sao như thế?

Lê Khiết giãy nảy:

- Ông có chỗ chưa rõ, sao lại không người?

Phan Châu Trinh thông thả:

- Dẫu có thì Thạch Trì lại không dùng được!

Cuốn "Phong trào Duy Tân" của Nguyễn Văn Xuân (ảnh trái) và tượng danh nhân Lê Khiết tại Trường THPT chuyên Lê Khiết (Quảng Ngãi). Ảnh: Tư liệu

Lê Khiết nghe đến câu ấy rúng động, hai tay vỗ mạnh bàn, đứng dậy cả cười mà nói:

- Thật có như lời ông nói đó!

Điều khá lý thú là kể từ câu nói khích ấy của Phan Châu Trinh, Lê Khiết dần dần "lột xác" trở thành một con người hoàn toàn mới. Được sự hướng dẫn của cụ Phan, ông tích cực hoạt động yêu nước trong phong trào Duy Tân. Ngoài việc mở hiệu thuốc Quảng Trị để làm cơ sở hoạt động kinh tế và cơ quan liên lạc, Lê Khiết còn sốt sắng tham gia vận động mở trường dạy học, lập hiệu buôn, hội cày, cắt tóc ngắn, bài trừ hủ tục; cùng Lê Đình Cẩn và các nhà lãnh đạo Duy Tân Quảng Ngãi bắt liên lạc với phái Đông Du, mua sắm vũ khí, bí mật chuẩn bị bạo động.

Đầu tháng 3-1908, phong trào kháng thuế, cự sưu nổ ra ở Quảng Nam, rồi bùng lên mãnh liệt ở các tỉnh miền Trung. Tại Quảng Ngãi, nhận thấy phong trào bột phát quá dữ dội, có hướng ngả sang bạo động, dễ bị thực dân Pháp lấy cớ đàn áp, Lê Khiết và các nhà Duy Tân nhóm họp vào ngày 3-4-1908 quyết định trực tiếp đứng ra lãnh đạo phong trào. Bốn ngày sau, Lê Khiết rời Nguyễn Bá Loan và nhiều vị lãnh đạo khác của phong trào bị bắt. Quân chúng lại tiếp tục kéo về tỉnh thành, giận dữ tột độ, hô vang các khẩu hiệu đòi thả Nguyễn Bá Loan, Lê Khiết.

Trước tình thế khẩn cấp, biết Lê Khiết là người có uy tín, Công sứ Pháp Dodet dụ ông lên mặt thành kêu gọi dân chúng giãn vòng vây để "tạo điều kiện điều đình". Biết rõ âm mưu của y, Lê Khiết kiên quyết chối từ. Ngày 23-4-1908 (22 tháng 3 Mậu Thân), giặc Pháp đem Lê Khiết và Nguyễn Bá Loan, Trần Chót, Nguyễn Đến ra xử chém tại bãi nam sông Trà Khúc, thuộc địa phận làng Ba La, phủ Tư Nghĩa. Trong cuốn "Việt Nam nghĩa liệt sĩ", tác giả Đặng Bằng Đoàn cho hay, lúc sắp bị đem đi chém, Lê Khiết

vẫn giữ vẻ mặt ung dung, thanh thản và nói: "Cái vết dơ của lịch sử nửa đời người, tôi nay lấy máu cổ mà rửa. Vinh hạnh biết chừng nào".

Nghe tin Lê Khiết vì quốc vong thân, chí sĩ Phan Bội Châu, người từng nặng lời với ông, đã tỏ lòng xót xa, thương tiếc và có thơ viếng, lời lẽ xúc động: Nô lệ nửa đời đã xấu xa/ Ngoảnh đầu nay nhận ra ta/.../ Nhật nguyệt soi Ông thay sử cũ/ Non sông chờ tớ quét đường xa...

Cố học giả Nguyễn Văn Xuân cho biết: Một người ít xúc động như cụ Huỳnh Thúc Kháng, nghe chuyện này, cũng không khỏi bùi ngùi: "Than ôi! Chỉ vì vài câu nói mà ông An Ba (Lê Khiết) trở nên một tân nhân vật, chết về việc dân biến năm 1908. Nghe nói từ lúc gặp tiên sinh (Phan Châu Trinh) về sau, tới đâu cũng nói chuyện tiên sinh mà xung tưng luôn".

Sau Cách mạng tháng Tám (1945), tên chí sĩ Lê Khiết được đặt cho một trường trung học ở Quảng Ngãi, và đây là một ngôi trường nổi tiếng đã góp phần đào tạo cho đất nước nhiều nhân tài trong các lĩnh vực: chính trị, khoa học, giáo dục, văn hóa - nghệ thuật. Tiêu biểu như nguyên Chủ tịch nước Trần Đức Lương; TS. Thái Phụng Nê, Anh hùng Lao động, nguyên Bộ trưởng Năng lượng; GS-TS Phan Kỳ Phùng, nguyên Giám đốc Đại học Đà Nẵng; GS-TS Phạm Duy Hiển, nguyên Viện trưởng Viện Năng lượng nguyên tử quốc gia; nhạc sĩ Trương Quang Lục... Hiện nay, một Trường THPT chuyên của tỉnh Quảng Ngãi vinh dự mang tên danh nhân Lê Khiết, tọa lạc trên đường Chu Văn An, thành phố Quảng Ngãi.

Cũng xin được nhắc lại rằng, thời điểm thuyết phục và cảm hóa Lê Khiết, chí sĩ Phan Châu Trinh mới ngoài ba mươi tuổi, kém vị quan hưu tới mười lăm tuổi. Xem thế đủ biết thuật hùng biện và tài thu phục người của cụ Phan vi diệu biết bao!

V.T

Cửa sổ Tri thức

5 thành phố
hút du khách quốc tế

* Đà Nẵng đứng ở vị trí nào trong việc thu hút khách du lịch quốc tế? Đón năm mới 2025, Đà Nẵng có những hoạt động gì nổi bật? (Hoàng Linh, Cẩm Lệ, Đà Nẵng).

- Theo trang vietnamplus.vn, Việt Nam đang trở thành điểm đến đón Giao thừa Tết Dương lịch 2025 được yêu thích. Thành phố Hồ Chí Minh, Phú Quốc, Đà Nẵng, Hà Nội và Nha Trang theo thứ tự là 5 điểm đến thu hút du khách quốc tế trong dịp Tết Dương lịch 2025.

Thống kê trên Agoda (công ty cung cấp dịch vụ đặt phòng trực tuyến cho các khách sạn tập trung chủ yếu tại khu vực châu Á Thái Bình Dương) cho biết, Hàn Quốc, Nhật Bản, Thái Lan, Đài Loan (Trung Quốc) và Hoa Kỳ là các nước, vùng lãnh thổ có số lượng nhiều nhất du khách lựa chọn Việt Nam là điểm đến hấp dẫn để tạm biệt năm cũ. Việt Nam tiếp tục khẳng định vị thế là điểm đến hấp dẫn trên bản đồ du lịch thế giới, khi lượng tìm kiếm chỗ ở từ du khách quốc tế trên nền tảng Agoda tăng 30% so với cùng kỳ năm trước.

Năm 2024, thông tin từ VnExpress.net cho biết, sau 7 tháng, tổng lượng khách quốc tế đến Việt Nam đạt gần 10 triệu lượt, đạt khoảng 58% mục tiêu đặt ra cả năm. Một số địa phương mạnh về khách quốc tế như Thành phố Hồ Chí Minh tính đến hết tháng 6 đón hơn 2,6 triệu lượt khách quốc tế và đạt gần 45% kế hoạch cả năm. Phú Quốc ước đón hơn 562 ngàn khách quốc tế, đạt gần 85% kế hoạch cả năm. Hà Nội đạt 3,6 triệu lượt khách quốc tế sau 7 tháng, mục tiêu đặt ra của cả năm là 5 triệu lượt. Nha Trang (tỉnh Khánh Hòa) đón gần 2,8 triệu lượt khách quốc tế trong 7 tháng, đạt 93% mục tiêu cả năm.

Đà Nẵng được dự đoán là 1 trong 5 điểm đến thu hút du khách quốc tế trong dịp Tết Dương lịch 2025. Ảnh: Tư liệu

Với Đà Nẵng, theo Cục Thống kê thành phố Đà Nẵng, các số liệu du lịch của thành phố trong 7 tháng năm 2024 đều tăng trưởng. Khách quốc tế đến Đà Nẵng đạt 2,5 triệu lượt, tăng 34,7% so với cùng kỳ năm 2023, đạt mục tiêu đề ra cho cả năm. Một trong những hoạt động thu hút mạnh mẽ du khách quốc tế đến với Đà Nẵng là Lễ hội Pháo hoa quốc tế Đà Nẵng (DIFF).

Theo laodong.vn, UBND thành phố Đà Nẵng đã lên kế hoạch tổ chức Lễ hội Giáng sinh - Chào năm mới Đà Nẵng 2025. Đây là sự kiện văn hóa, du lịch đặc sắc quy mô cấp thành phố với nhiều chương trình, hoạt động hấp dẫn, góp phần thu hút, phục vụ người dân, khách du lịch nội địa và quốc tế đến Đà Nẵng nhân dịp đón năm mới 2025.

Đà Nẵng cũng đầu tư hơn 18,6 tỷ đồng cho dự án trang trí hoa và điện chiếu sáng nhằm tạo ra những điểm tham quan hấp dẫn cho người dân và khách thập phương trong dịp Tết Ất Tỵ 2025.

Dự án sẽ được triển khai tại 14 vị trí khác nhau, bao gồm: Khu vực trước Trung tâm Hành chính thành phố, các vỉa hè trên đường Bạch Đằng và Trần Phú, cùng với các quảng trường tại khu vực cầu Rồng. Những địa điểm này hứa hẹn trở thành những điểm đến thu hút đông đảo người dân và khách du lịch trong mùa lễ hội.

Báo Lao Động dẫn lời ông Cao Trí Dũng, Chủ tịch Hiệp hội Du lịch Đà Nẵng, cho biết, hiện nay, các doanh nghiệp du lịch đã có sự chuẩn bị cho dịp năm mới 2025. Đa số các đơn vị đang tập trung nhiều nguồn lực cho những thị trường lớn sẽ đến Đà Nẵng đông vào dịp Tết 2025.

ĐNCT

Ngày sớm của người muốn tìm về sắc hương xuân qua dòng xanh lục bát, hay tình yêu với vợ mà thắm dịu lòng thương trong màu hoa cháy giữa ngày hè nồng nhiệt; tiếng chim cười bên chiều đông xám khơi gợi vọng âm buồn nơi làn gió thu êm sáng giữa lời chuông hiên... Tất cả những cung bậc thanh âm, sắc màu ấy, là nhịp điệu bốn mùa lịch thiên nhiên, nhịp nhàng tới - lui theo vòng quay của quy luật tự nhiên; cũng là của dòng tâm thức bất tuyệt, với không-cùng-dáng-sắc. Chùm thơ bốn mùa như lời chào kết thúc một cột mốc thời gian, để bắt đầu năm mới, *Đà Nẵng cuối tuần* mong được đón nhận như đăm đóa hoa an bình của niềm tin và hy vọng.

TRẦN VĂN THỌ**Lục bát mùa xuân**

Trời buông mấy sợi tơ mưa
Trên nhành mai ấy cũng vừa trở bông
Em buông sợi tóc bồng bồng
Gợi lòng xa giữa mênh mông giao mùa.

*

Tim về lục bát xanh xưa
Ngẩn ngơ theo tiếng thơ mưa giữa đời
Em còn neo bến thơ tôi
Còn yêu, còn cả đất trời... và xuân.

T.V.T

PHAN HOÀNG PHƯƠNG**Hoa gạo**

Không có đôi
Đơn chiếc dọc triền sông
Hoa gạo cháy rực trời
Mà người thương không trở lại
Hoa gạo ơi
Lớp ngửa mặt lên trời
Lớp úp mình trên cỏ
Như tình yêu với vợ của chúng mình
Nhấn nhẹn giữa cao xanh.

P.H.P

NGÂN VINH**Thu này**

Bóng người sau tấm màn thưa
Mặt hồ Tây thoáng hơi mưa thu này
Sương rơi ướt cả bàn tay
Lắng nghe vắng vắng đâu đây chuông chùa

Hàng cây lắc ngọn gió đưa
Một vài trái sấu rụng chua mặt đường.

N.V

NGUYỄN THIÊN TRUNG**Tứ**

ngày đồng nhật giữa câu thơ lạnh
xuôi nhớ xuân hồng trên má ai
nửa tiếng chim cười sâu khóm lá
bên lòng lay nhẹ giấc mơ xa.

N.T.T

**Cuộc sống
qua ảnh****Hành trình mới của Hải Vân Quan**

Dự án Bảo tồn, tu bổ, phục hồi và phát huy giá trị di tích quốc gia Hải Vân Quan với tổng mức đầu tư 42 tỷ đồng từ ngân sách thành phố Đà Nẵng và tỉnh Thừa Thiên Huế chính thức về đích vào 21-12-2024, đánh dấu một hành trình mới của di tích trong sự phát triển kinh tế - xã hội của hai địa phương. Đặc biệt, với những giá trị về văn hóa - lịch sử, Hải Vân Quan có vị trí quan trọng trên "Con đường di sản miền Trung". *Đà Nẵng cuối tuần* giới thiệu đến quý độc giả những hình ảnh đẹp về di tích quốc gia Hải Vân Quan do phóng viên Xuân Sơn (Báo Đà Nẵng) thực hiện.

Hải Vân Quan nằm trên đỉnh đèo Hải Vân tại độ cao gần 500m so với mực nước biển, thuộc địa phận thị trấn Lăng Cô (huyện Phú Lộc, tỉnh Thừa Thiên Huế) và phường Hòa Hiệp Bắc (quận Liên Chiểu, thành phố Đà Nẵng).

Hải Vân Quan được xây dựng vào năm Minh Mạng thứ 7 (1826), là một đồn lũy quân sự trấn thủ tại đỉnh đèo Hải Vân với nhiều công trình gồm hệ thống thành lũy, nhà kho, nhà trú sở, pháo đài thần công.

Những hạng mục công trình gốc như: Cổng "Thiên hạ đệ nhất hùng quan" (hướng về thành phố Đà Nẵng), cổng Hải Vân Quan (hướng về tỉnh Thừa Thiên Huế), nhà trú sở, hệ thống Trường Thành được tu bổ, phục hồi.

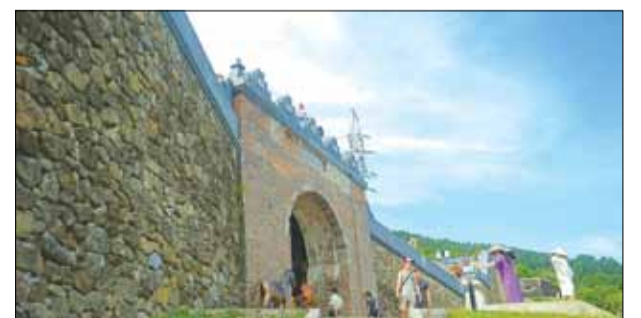
Đơn vị trùng tu dựa trên các hồ sơ khảo sát, tư liệu khảo cổ nhằm xây dựng phương án trùng tu phù hợp đối với các hạng mục còn nguyên trạng, qua đó giữ được giá trị kiến trúc của di tích.

Di tích chiến thắng Đồn Nhất - Hải Vân Quan (25-9-1952) nằm tại khu vực Hải Vân Quan lưu giữ giá trị lịch sử về cuộc kháng chiến chống Pháp của quân và dân Quảng Nam - Đà Nẵng.

Ba chữ "Hải Vân Quan" tại cổng vào di tích ở địa phận Đà Nẵng.

Cổng Hải Vân Quan tại địa phận thành phố Đà Nẵng.

Hãy gửi cho chúng tôi những tác phẩm mà các bạn yêu thích. Địa chỉ: maichimai2611@gmail.com

Đà Nẵng ơi, tôi nợ ân tình!

NGUYỄN ĐÌNH PHÊ

Nhớ Đà Nẵng thì về!
Lời nhắn rủ từ những người bạn đồng môn đang sinh sống ở Đà Nẵng thêm động thức thúc phim ký ức đời sinh viên có hơn 5 năm tôi gắn bó với thành phố, đọng lại món nợ ân tình con người nơi này.

Đà Nẵng hơn 30 năm trước chưa được định danh "thành phố đáng sống" như bây giờ. Sinh viên nghèo ngày ấy, với rất nhiều thuộc tính chùng như cả xã hội thừa nhận, thông cảm và sẻ chia. Có phải vì thế, không chỉ riêng tôi, dù cuộc sống riêng đã vượt qua chính mình quãng đường xa lắm nhưng vẫn ngoài nhìn, nâng niu giữ lấy làm kỷ vật, hành trang vượt khó; làm dữ liệu câu chuyện hàn ôn, chất keo gắn kết tình bạn; nguồn sữa nuôi dưỡng tình người biết chia sẻ bàn tay sưởi ấm bàn tay trong khả năng có thể!

Tôi mắc nợ tình cảm dành riêng, sự quan tâm thầm lặng của GS.TS Nguyễn Hào, Hiệu trưởng biệt phái, công tác tại trường chỉ vốn ven 2 năm, lên lớp để nắm bắt tình hình sinh viên về nhiều mặt. Thế mà 7 năm sau đó, tình cờ gặp lại thấy

ở Hà Nội, vẫn nhận ra tôi, câu hỏi quan tâm với đặc điểm riêng không thể trùng lẫn. Ôi trân quý biết nhường nào, tôi nâng niu hình ảnh thấy cùng câu chuyện vào vị trí đặc biệt trong tim!

Làm sao tôi dám quên những người bạn ở ngoại trú (sống với gia đình tại Đà Nẵng) bằng phương tiện xe đạp vượt gió bắc, mùa phùng ngày cuối tháng Chạp đến Bến xe Đà Nẵng, thâu đêm thay nhau chỗ đứng, chen chân xếp hàng giúp bạn mua vé xe về quê ăn Tết. Tôi vẫn giữ cảm nhận "ấm lòng" với nguyên nghĩa từ khi chia nhau quả chuối, củ khoai, nắm xôi... chống đói và rét giữa bốn bề thông thoáng gió lùa chờ trời sáng. Nhớ lắm đôi mắt trong veo ngân ngấn nước, lời chúc Tết "ngong nghịu", áp ứng bằng ngôn ngữ nước ngoài chúng tôi học; nhớ bàn tay xinh xinh vẫy chào... đâu phải bởi tuổi đời hồn nhiên, cảm xúc tình khôi, hành vi đại khờ vô lối!

Rất có thể, tôi không nhận ra cô bạn cùng lớp đã "nhân nại" giúp tôi vượt qua môn tiếng Nga trong năm học đầu sau chừng ấy thời gian chưa gặp lại. Nhưng sự giúp đỡ vô tư, nhiệt tình và trách nhiệm của bạn, ân tình ấy làm sao tôi dám quên!

Kỳ nghỉ hè, nghỉ Tết trên chuyến tàu Thống Nhất, có lúc chỉ lấy vé tiền để "làm thủ tục" lên tàu bến ga Đà Nẵng, dù bến đời chân tận ga Diêu Trì. Suốt hành trình, nhờ vào chiếc "thẻ sinh viên", lời ngỏ "xin xỏ" kiểm soát viên trên tàu, kiểm soát viên ga đỡ phần nhiều đều tỏ thái độ thông cảm, bỏ qua hành vi "nhảy tàu" của tôi. Từ đó ấy chưa lần gặp lại họ, chỉ đọng trong tôi yêu thương chan chứa, âm hưởng ngâm ngùi!

Sinh viên nghèo, "duy trì sự sống" nhờ học bổng là chính, tôi nợ ân tình má Tám, có chiếc bánh ú nếp hàng sáng, cộng đôn mỗi năm hai lần trả nợ. Tôi mắc nợ chị Trâm, nhân viên nhà ăn sinh viên ở ký túc xá đã dành phần chúng tôi miếng cơm cháy, kèm nụ cười đôn hậu cảm thông! Tôi nợ tình cảm lối xóm nghèo giáp ranh ký túc xá 19 Nguyễn Thị Minh Khai (Đại học Ngoại ngữ, Đại học Đà Nẵng) đêm cuối tuần dành chỗ mời tôi ngồi xem ti-vi, có hôm, còn mang ra rổ khoai, đĩa đậu phụng luộc nóng ấm cùng ăn với gia đình. Cuốn theo công việc, chưa lần về thăm, vô tâm chợt quên chợt nhớ, rồi lại thấy mình mắc nợ. Biết làm sao, ngoài một tiếng thờ dài.

Ngang qua nỗi nhớ, niềm day dứt, hàm ơn với Đà Nẵng không

"Đời sinh viên có cây đàn ghi-ta".

Ảnh: Đ.P

chỉ riêng tôi, có vợ chồng anh Sơn bán xe bánh mì trước nhà hát Trưng Vương. Nhớ đáng anh lần xăn lấy ghế mời ngồi trong đêm khuya khoắt. Nhớ câu chào hỏi trọng thị luôn mở đầu bằng định danh "quý thầy". Nhớ hương vị ổ bánh mì, ly sữa đậu nành đánh thức vị giác ngay lúc vừa trao tay cùng nụ cười hiền cho dù "quý thầy" đi ăn nợ, rất lâu mới trả được. Mỗi dịp về Đà Nẵng, tôi thu xếp thời gian ghé thăm. Gặp lại, mừng rỡ nhận ra nhau, rộn ràng lời thăm hỏi. Chia tay, dù không bảo nhau nhưng mặc định ở mỗi chúng tôi đều gửi anh chị ít tiền trong lời ghen ngào cảm ơn: Món nợ ân tình với anh chị nhiều lắm, không trả hết, đừng suy nghĩ gì! Bạn tôi, biết có người chưa lần quay lại, đành thôi công việc cứ cuốn ta đi.

Vẫn canh cánh bên lòng nét mặt

lo lắng giấu sau nụ cười, lời chào vốn vã của mẹ bạn khi đưa tôi về chơi nhà. Thời buổi kinh tế khó khăn, chỉ là nồi cơm gạo trắng rau lang vườn nhà nấu canh với mắm cái "đãi khách" mà sao vị ngon khó tả, hương thơm ám gợi tận bây giờ!

Ân tình với người Đà Nẵng không thể quên, làm sao kể hết, đã "sáng tạo" nên động từ "chơi ăn" có nghĩa gốc đi chơi để tìm cái ăn. Đã sinh ra câu thơ trào lộng dẫm buồn: "Chơi ăn mỗi tháng một tuần/ Em ơi thấu nỗi tâm tình sinh viên". Ấy là tuần cuối mỗi tháng, học bổng sinh viên xếp loại C bị bỏ ngỏ!

Lan man mấy dòng chạm vào Đà Nẵng có món nợ ân tình của riêng mình và xếp những ký ức buồn lấp lánh tình người tựa ánh lân tinh vào góc tâm hồn thật đặc biệt.

N.Đ.P

ĐỌC SÁCH

NGUYỄN NHẬT THANH

Đó là câu thơ in trong tuyển thơ "Ngày chưa sương vội" (NXB Hội Nhà văn) ấn hành vào tháng 11 vừa qua. Một câu thơ mà tôi cho rằng đã phản ánh rất nhiều và ảnh hưởng sâu sắc đến sáng tác của anh.

Tập thơ là sự lọc lựa những thi phẩm giàu giá trị của thi sĩ trẻ Trần Việt Hoàng, hiện là sinh viên năm cuối Trường Sĩ quan Chính trị, đang sinh sống, học tập và sáng tác tại Hà Nội. Trần Việt Hoàng chia 53 bài thơ vào bốn phần: gây rạc thác lên ánh trăng, tự họa, chứng nhân cho nhiều trắc ẩn, còn cô sắc thì thắm. Bạn đọc sẽ nhìn thấy chân dung của một con người trẻ nhưng tình yêu rất mãnh liệt. Anh yêu đời tha thiết, yêu quê hương xóm làng, yêu cả con đường mình đã chọn cho tương lai. Đường như trong tập thơ này, chỉ còn thiếu những "Tóc mai sợi vắn sợi dài" là Trần Việt Hoàng ôm trọn tất cả những phạm trù thuộc về tình yêu.

Ngả về phía ký ức quê hương

"Chưa bao giờ nghĩ mình thuộc về thành phố" (Khuôn mặt cánh đồng), bởi thế chẳng bỗng không mà anh đi "Về trên những luồng thơ ấu/ đường cây tâm tấp kéo dài đến chân trời" (Tìm lại những đường cây). Những "luồng thơ ấu" ấy, chính là một hình ảnh ẩn dụ, ví von. Những luồng cây đã cho

phép hồi ức của anh gieo xuống rồi lên xanh bát ngát. Nơi đó có bóng dáng người nông dân lam lũ: "Về ruộng/ cha làm lại một đời/ cho mẹ gieo ngô trồng khoai" (Tìm lại những đường cây). Nơi đó có những hình ảnh rất quê, đơn cử như trong thi phẩm những giọt sương rơi: "Trăng đông lạnh vờ trên mặt nước/ lữ tre chờ che bao mái rạ hao gầy". Quê nhà đã trở thành những lớp trầm tích trong trí nhớ của Trần Việt Hoàng.

Nhớ về quê hương, nhớ về thuở ấu thơ là nhớ về một phần ký ức, là một chút xao xuyến, luyến tiếc, là yêu tha thiết tháng ngày. Trong tập thơ này, hẳn có bóng dáng quê hương thì đó hoàn toàn là những gì mà Trần Việt Hoàng trích ra từ ký ức. Và điều ấy không chỉ thể hiện nổi niềm với cố thổ đầu. Mà ở đó, ta còn thấy ở anh sự níu kéo thời gian và cả sự yêu đời tha thiết. Anh khuyên nhủ, van nài, níu kéo: "Ngày ơi đừng vội cuối/ cánh vẫn rơi trên những bước chân xa.../ gió thổi trên lối xưa thuở ấu/ hoa mai nở trước mặt ta" (Buổi sáng). Vừa tình dục, anh đã nhận ra quá trình phai tàn liên tục diễn ra. Dầu biết rằng mọi thứ đều tuần hoàn,

song anh vẫn cứ tiếc nuối. Vì lẽ đơn giản thôi, anh biết rằng mọi thứ đi qua sẽ trở thành quá khứ, bức tường ký ức sẽ có thêm một bức tranh.

Vần thơ xanh áo lính

Chúng tôi để ý, những người là quân nhân thì dường như trong sáng tác của họ không bao giờ thiếu màu xanh áo lính. Trần Việt Hoàng cũng không ngoại lệ. Nếu cả tập thơ, anh chìm vào ký ức, lắng đọng trong suy tưởng thì ở phần cuối tập thơ, những trang viết về đời quân ngũ là những giây phút anh sống ở hiện tại. Phải chăng đời lính cho anh phải sống với thực tế? Có lẽ. Những bài thơ ở phần còn có sắc thì thâm hầu như dòng thời gian được xác định ở hiện tại. Đó là những bài thơ viết ở Đồng Lộc, hay viết trong đêm thao trường hay trong một ngày tưởng tượng... Những hình ảnh

trong các bài thơ ở phần này đều là những hình ảnh đặc trưng của quân ngũ, liệt cử như: thao trường, doanh trại, hầm địa, khẩu đội, tiểu đội, trung đoàn...

Và Trần Việt Hoàng đã say sưa, đã vui sướng với niềm tự hào, niềm tin yêu đối với con đường mà mình đã chọn, điều ấy có thể thấy trong suy nghĩ của anh ngay đêm thao trường: "người chiến sĩ chắc tay bóng súng/ ý nghĩ bay về phía bình minh". "Chắc tay bóng súng" chính là sự vững vàng, nghiêm túc và "bay về phía bình minh" tức là bay về một chân trời mới, một sự khởi đầu đầy hy vọng. Chỉ trong hai câu thơ thôi mà người lính thời bình hiện lên với sự hào hoa và cũng thật hào hùng.

Nói thêm về lòng trắc ẩn

Chỉ khi người ta đủ chín từ bên trong thì những trắc ẩn của họ mới thực sự trở nên sâu sắc. Đó

không còn là sự cảm thông với những người cùng khổ, hay đó chỉ là một niềm thương cảm đối với những số phận thiếu thốn về vật chất. Mà Trần Việt Hoàng đã đi vào cửa sổ tâm hồn, khám phá những suy tư của họ để đó tình thương xuất hiện.

Vượt xa hơn vậy, anh dành lòng trắc ẩn ấy cho một loài hoa đã rụng cành trong buổi sáng: "Lòng trắc ẩn trước bụi hoa lặng lẽ/ hoa trở dáng người/ mặt trắng rưng rưng". Đó trước tiên là lòng trắc ẩn với một loài thực vật vô tri dâng cho đời hương sắc rồi tàn phai trong âm thầm. Thương hoa tiếc ngọc. Và không chỉ đơn thuần thế đâu, "hoa" là một ẩn dụ cho con người. Những con người cống hiến thầm lặng như những đóa hoa thơm dâng đời, rồi họ lặng lẽ trở về mà không ai biết. Thực sự nếu chẳng có được độ chín muồi trong tâm hồn và trong suy nghĩ, làm sao một chàng trai trẻ lại có những dòng thơ sâu sắc đến vậy?

Đọc những lời thơ, bạn đọc có thể cảm nhận được độ lắng trong tâm hồn, sự chững chạc trong phong thái của một thi sĩ trẻ. Có lẽ vì tư tưởng "vội vã làm chi" mà anh đã trở nên "chín dần trong bình thản". Và cứ thế, anh mở ra cho bạn đọc những trang thơ giàu cảm xúc, tinh tế và có cả bề rộng lẫn bề sâu trong từng câu thơ như những vầng mây trôi đi không trở lại.

N.N.T

Truyện ngắn

Mảnh đất của ba

LÊ QUANG TRẠNG

Ngày đó, ba tôi có một thói quen kỳ lạ mà tôi mãi không thể hiểu được. Mỗi khi trời trở lạnh, khi những cơn gió đông bắt đầu len lỏi qua từng khe cửa, ba lại rút ra một bọc đất sét nhỏ từ trong học tủ. Bọc đất ấy chẳng có vẻ gì đặc biệt, chỉ là một cục đất màu nâu sẫm, dẻo quánh, có mùi đất ẩm ướt của mùa mưa. Nhưng với ba, đó dường như là một bảo vật vô giá. Ba ngồi xuống bên chiếc thau inox cũ, đổ một ít nước vào, rồi bắt đầu nghịch đất. Đôi tay ông thoăn thoắt nhào nặn, như thể đất sét là một thứ gì đó thiêng liêng mà chỉ ông mới hiểu được. Mỗi lần ba nắn nót đất, đôi mắt ba lại sáng long lanh, một vẻ say mê đến kỳ lạ. Ông ngắm nghía từng miếng đất trong tay, như thể đang cảm nhận sự sống đang chảy trong đó, như thể đất ấy mang theo ký ức và tình cảm mà ông luôn khao khát tìm lại.

Cứ mỗi khi ba ngồi xuống và bắt đầu nghịch đất, tôi lại cảm thấy có điều gì đó bí ẩn đang che giấu trong thói quen ấy. Tôi muốn hỏi ba, muốn hiểu vì sao ông lại làm như vậy, nhưng ba lúc nào cũng im lặng, chỉ mãi mê với những cục đất trong tay, đôi mắt ông như đang thả hồn vào đó, như thể muốn gửi gắm vào từng nắm đất những gì ông đã bỏ lại ở quê nhà.

Một hôm, tôi hỏi mẹ về thói quen kỳ lạ của ba. Mẹ chỉ mỉm cười, nhẹ nhàng đáp: "Hỏi ba mà còn khỏe, ông về quê móc cục đất sét bên hông nhà mang lên đây. Mỗi lúc nhớ đất quá, ông lại lòi ra hít hà cho đỡ nhớ. Máy khi về quê, máy khi có thời gian, cái đất này giống như một mảnh ký ức mà ông giữ trong lòng, để mỗi khi nhớ quê, nhớ làng, ông lại tìm về nơi ấy, dù chỉ là trong những phút giây ngắn ngủi."

Những lời mẹ nói vẫn vờ nhưng với tôi, đó như một câu chuyện cổ tích mà chẳng thể nào lý giải được. Mẹ bảo đó là ký ức của ba, là những tháng ngày tuổi trẻ mà ba đã để lại trên mảnh đất quê hương, nơi mà ba đã sống những năm tháng vất vả và những đầy yêu thương. Mảnh đất quê hương ấy, dù đã rời xa, nhưng trong lòng ba, nó vẫn mãi không phai mờ. Mỗi lần ba ngồi nghịch đất, có lẽ ông đang cố gắng tìm lại một phần của chính mình, của những ngày tháng đã qua, những ngày ba và mẹ vất vả chạy đuổi những giấc mơ giữa cái nghèo, những lần cùng bạn bè thả diều trên đồng, những chiều tà ngồi bên bờ sông cũ, nghe tiếng sóng vỗ rì rào. Mỗi cục đất ba nhào nặn, có lẽ chứa đựng một câu chuyện, một miền ký ức mà ba chẳng bao giờ quên.

Câu chuyện mẹ kể làm tôi lặng người suy nghĩ. Cái bọc đất sét nhỏ bé kia lại chứa đựng cả một phần ký ức và tình cảm sâu sắc mà ba không bao giờ có thể nói ra. Đó là một cách mà ba gìn giữ quá khứ, dù không thể quay về, nhưng vẫn muốn mang theo từng hơi thở của mảnh đất mà ông yêu quý. Trong lúc đó, tôi bỗng cảm thấy một nỗi tiếc nuối trào dâng trong lòng. Tại sao tôi lại không thể hiểu được ba, tại sao tôi lại không thể chia sẻ được những điều mà ông đang tìm trong từng miếng đất nhỏ bé ấy? Thì ra, có những ký ức không thể nói thành lời, có những thứ tình cảm mà chỉ khi sống qua rồi, ta mới cảm nhận được hết sự thiêng liêng của nó.

Từ ngày ấy, tôi không còn nhìn thói quen của ba như một điều kỳ lạ nữa. Tôi hiểu rằng

Minh họa: HOÀNG ĐẶNG

đó là cách ba đối diện với quá khứ, cách ông gìn giữ những kỷ niệm về mảnh đất mà ba đã phải rời xa. Cục đất sét ấy không chỉ là đất, mà là một phần của cuộc đời ba, là nơi ba chôn giấu những hoài niệm, những đau thương và cả những ước mơ chưa thể thực hiện. Thời gian trôi qua, ba tôi càng ngày càng trở nên lặng lẽ, ít nói. Những chuyến về quê của ông bắt đầu nhiều hơn, nhưng tôi không bao giờ cảm thấy lo lắng. Tôi nghĩ rằng ba đã nghỉ hưu, ông về thăm quê đôi ba ngày để gặp lại người thân, để hít thở không khí làng quê sau bao năm bươn chải ở thành phố. Chẳng ai ngờ rằng, đằng sau những chuyến đi ấy là nỗi khắc khoải trong lòng ba, nỗi khắc khoải của một người luôn mang theo nợ nần của phù sa mà không thể nào xóa nhòa được.

Hồi còn khỏe, ba tôi hay kể cho tôi nghe về xứ sở phù sa của ông, về những ngày khai hoang, lập làng, đào kinh dẫn nước của tổ tiên mình. "Là dân gốc xứ Xèo Bản đó con," ba tự hào kể, "cái xóm nhỏ của mình, không có viên đạn, chỉ mấy tổ ong rừng mà đánh tan một tiểu đoàn giặc". Ba thường nói về những câu chuyện xưa cũ với niềm tự hào dân tộc, nhưng với tôi cái tên "Xèo Bản" trong chứng minh thư giờ chỉ là một đoạn ký ức mờ nhạt, một ký ức mà tôi chẳng thể nào chạm tới được.

Nhớ lại đêm bão dữ, khi xóm làng bị cuốn đi, nhà cửa tan hoang, ba mẹ tôi thoát ra từ đồng đồ nát tìm tôi giữa tiếng gió gào thét. Tôi mắc kẹt ở một nhánh cây, vừa khóc, rồi ba mẹ bỗng bế tôi chạy qua những con đường hoang vắng, chạy mãi đến tận bến tàu để thoát khỏi nỗi ám ảnh của cơn bão. Sau đó, ba mẹ quyết định lên tàu rời quê, bỏ lại mảnh đất Xèo Bản với những ký ức lo sợ đó.

Khi tôi vào lớp một, tôi đã quen với cuộc sống nơi phố phường. Ba mẹ tôi hy sinh tất cả để tôi có thể học hành tử tế, không để tôi thiếu thốn thứ gì. Họ muốn tôi có một cuộc sống đầy đủ hơn, không giống như họ ngày xưa, phải chịu bao vất vả. Lúc ấy, ba tôi nói: "Chúng ta không có gì để tiếc nuối, con à. Đời này vất vả là để con có một tương lai tốt đẹp hơn". Câu nói ấy cứ

vang mãi trong tôi, nhưng tôi không hiểu hết được tấm lòng của ba.

Dần dần, ba mẹ tôi đã bắt đầu quen với phố thị. Mẹ tôi từ cái thúng xôi vò, chuyển sang xe chè xôi, chạy quanh các con phố bán hàng. Ba thì làm đủ thứ công việc từ bốc xếp đến phụ hồ rồi học hỏi làm thợ xây. Mỗi ngày đều là những nỗ lực không ngừng để kiếm đủ tiền trang trải cho gia đình, cho tôi ăn học. Ba mẹ không bao giờ ca thán, dù có lúc ba tôi cảm thấy mệt mỏi và ngao ngán trước đời sống phố thị, nhưng ông vẫn tin rằng, "trời không phụ lòng người". Những giọt mồ hôi, những ngày dậy sớm thức khuya của ba mẹ cuối cùng cũng đã đến lúc đơm hoa kết trái. Ba mẹ tôi mua được một căn chung cư nhỏ sau hai mươi năm sống ở trọ, và tôi đỗ đại học. Mọi thứ dần trở nên ổn định, nhưng rồi, ba tôi lại bắt đầu yếu đi.

Những chuyến thăm quê của ba tôi cũng thưa dần, mỗi lần về quê, ba lại chỉ ở vài ba ngày rồi vội vã quay lại. Tôi nhận ra rằng ba đang dần buông bỏ tất cả, không chỉ là công việc, mà còn là những khát khao, những mơ ước về một cuộc sống yên bình ở quê. Mảnh đất quê hương mà ba mẹ đã từng rời bỏ lại một lần nữa vươn lên trong suy nghĩ của ba. Ba muốn trở về, nhưng cuộc sống ở thành phố đã bám rễ vào lòng ba. Khi tôi đã ổn định, ba mẹ lại bắt đầu bàn về chuyện trở về quê. Nhưng rồi những lo toan, những trách nhiệm lại kéo ba mẹ về lại phố. Không ai muốn về quê nữa. Dù thế, trong thâm tâm ba, vẫn luôn mong muốn quay lại nơi ấy, nơi mà ông đã bỏ lại quá nhiều kỷ niệm.

Nhưng cuộc sống có những trở trêu. Một hôm, trên đường đi rước cháu, ba tôi bất ngờ gặp phải một tai nạn giao thông. Cú ngã xe ấy đã thay đổi tất cả. Sau lần té xe đó, thần trí ba tôi bắt đầu dần thay đổi. Ông không còn nhớ được nhiều về phố phường, về những khu phố thân quen nơi ông đã sống bao nhiêu năm, mà thay vào đó, ông thường xuyên nhắc đến quê cũ, về những người bạn xưa, những mảnh vườn, cánh đồng mà ông đã bỏ lại khi rời xa mảnh đất quê hương. Dù cho tôi có cố gắng hỏi han, dù cho tôi có kiên nhẫn lắng nghe, ba vẫn

chỉ nhớ về quê, về những ngày tháng cũ, và tôi chỉ biết nhìn ba, lòng chua xót, nhưng chẳng biết làm gì hơn.

Có những lúc tôi tự hỏi, liệu trong thâm tâm ba có tiếc nuối gì không? Liệu có phải ba vẫn âm thầm mang theo nỗi đau của việc phải xa quê, xa gia đình, xa những người thân trong một cuộc sống mưu sinh nơi phố thị đầy ồn ào, vội vã? Nhưng có lẽ ba tôi không còn nhớ được rõ ràng những năm tháng sống ở phố, những sự thay đổi của thời gian, của cuộc sống hiện đại. Thứ mà ba nhớ, chỉ là những ký ức mơ hồ về quê hương, về những con đường đất, những buổi chiều lúa chín, những đêm trăng sáng bên bờ sông. Còn với tôi, ba đã sống cả đời ở phố, nhưng trong tâm hồn ông, vẫn luôn có một mảnh đất quê hương mà ông không thể nào quên được...

Ngày ba tôi mất, tôi ngồi bên cạnh ông, nhìn những bàn tay gầy guộc, nhăn nheo, đã không còn sức để nắm lại cái mảnh đất quê hương mà ba đã dành trọn đời để yêu thương. Những bàn tay ấy, ngày xưa đã từng chăm chút cho những cánh đồng, đã từng trồng trọt, vun vén cho cuộc sống gia đình, vậy mà giờ đây, không còn sức để nắm lấy mảnh đất mà ba từng yêu quý. Tôi ngồi đó, nhìn những ngón tay đã tắt, không còn sự ấm áp, không còn sự kiên cường như ngày nào. Và trong khoảnh khắc ấy, tôi cảm thấy một sự mất mát lớn lao, như thể cả một phần hồn ba cũng đã theo đi, trở về với mảnh đất quê hương mà ba vẫn luôn mang theo trong trái tim.

Cái mùi đất sét mà ba tôi từng len lút nắn mỗi khi nhớ quê, cuối cùng cũng đã theo ba vào giấc ngủ vĩnh hằng. Tôi nhớ rõ cái mùi đất ẩm ấy, mùi của quê hương, mùi của những kỷ niệm, mùi của một thời ba mẹ tôi đã từng sống vất vả nơi đất cằn sỏi đá, nhưng cũng chính nơi ấy, họ đã xây dựng một cuộc đời, một gia đình. Và giờ đây, mùi đất ấy, mùi của những ký ức gắn liền với ba tôi, cũng đã trở thành một phần của sự ra đi. Cái mùi ấy, chẳng phải là thứ mùi mà tôi có thể quên, chẳng phải là một thứ cảm giác đơn giản, mà nó là một biểu tượng của tình yêu, của sự gắn kết, của nỗi nhớ nhưng mà ba đã mang theo suốt cả cuộc đời.

Ba mẹ tôi rời quê hương để mưu sinh, để tìm kiếm một cuộc sống tốt hơn cho gia đình, nhưng giờ đây, khi nhìn lại, tôi mới hiểu rằng không chỉ có ba mẹ, mà chính tôi cũng đang mang trong mình nỗi nhớ quê hương. Dù đã sinh ra và lớn lên ở phố, dù đã quen với cuộc sống hối hả nơi thành thị, nhưng trong sâu thẳm trái tim tôi, vẫn có một mảnh đất quê hương mà tôi không thể nào quên được. Nỗi nhớ ấy không thể nào tách rời khỏi tôi, nó như một phần không thể thiếu trong cuộc đời, như những cánh đồng xanh bát ngát, như những ngôi nhà đơn sơ, như mùi đất mát của mùa mưa, và như những lời ca của mẹ trong đêm vắng. Quê hương vẫn luôn là nơi mà ta tìm về, là nơi mà trái tim ta luôn hướng về, bất kể thời gian trôi qua bao lâu.

Và trong khoảnh khắc ấy, khi nhớ ba, tôi nhận ra rằng mỗi người chúng ta đều có một mảnh đất riêng trong tâm hồn, một nơi mà dù có đi đâu, dù có sống như thế nào, ta cũng không thể quên được.

L.Q.T

Chốn cũ đâu rồi!

ĐÌNH XÊ

Sôi động trong y phục mùa Giáng sinh với đủ đầy áo ấm, khăn quàng cổ, một góc khán đài Villa Park với già trẻ lớn bé đồng loạt hướng mắt về một cầu thủ của đội khách vừa chỉ tay vừa la ó với giọng trêu chọc. Cứ thế suốt trận, hề lần nào chạm chân vào bóng hoặc gồng mình đuổi theo một pha phối hợp cùng đồng đội thì anh chàng này lại hứng lấy thanh âm xa lạ này. Trở trêu và nghiêm ngã biết bao! Chàng trai ấy chính là người lớn lên từ thời thơ ấu tại chính sân bóng này và từng gắn bó với Aston Villa suốt 19 năm ròng trước khi rời đội: Jack Grealish.

Chàng tiền vệ của Manchester City hẳn bất ngờ trước cách ứng xử của khán giả đối với mình trong chuyến trở lại Villa Park ở vòng đấu thứ 17 Giải ngoại hạng Anh. Khác với nhiều trận trước đó, huấn luyện viên Pep Guardiola muốn tạo động lực mới nên tung Grealish vào sân ngay từ đầu. Xông xáo, hết mình, Jack muốn xem đây là dịp để giải cơn khát bàn thắng với bản thân mình vốn kéo dài đằng đằng 45 trận rồi. Mặt khác, trong thâm tâm, anh nghĩ đây là dịp để bà con từng ngưỡng mộ yêu mến mình chứng kiến nét trưởng thành của một cầu thủ xuất thân từ lò đào tạo của CLB. Không có gì xứng đáng hơn là phải tận hiến trong 90 phút có mặt, dù điều này chống lại hành trình vươn tới của nơi chốn từng diu dờ mình. Nhưng anh đã nhầm và không khỏi thất vọng khi hướng mắt về khán đài lúc bấy giờ. Những cánh tay từng thân thiện giờ cao vẫy chào mình năm nào giờ đang bùm miệng phun ra những lời cay nghiệt, thay cho tiếng reo hứng khởi ngày xưa là tiếng huýt sáo mai mỉa lạnh lùng. Cứ như cả Villa Park bây giờ quên mất đứa con từng khoác áo đội nhà những 213 trận, từng đốc hết tâm can với nhiều lần chấn

Phải chịu áp lực lớn từ khán đài, Grealish vẫn đáp trả một cách tự tin bằng cử chỉ giờ ba ngón tay, tượng trưng cho ba chức vô địch Premier League mà anh giành được kể từ khi chuyển đến Man City vào năm 2021 với mức phí kỷ lục 100 triệu bảng.

Ảnh: Internet

thương trầm trọng để góp phần tích cực đưa Aston Villa trở lại sân chơi Ngoại hạng trước khi bản thân được mời chuyển đến Manchester City.

Quên, rất nhiều điều bị người ta quên, cả việc khi rời khỏi chốn cũ với giá trị chuyển nhượng thuộc hàng kỷ lục bấy giờ, Grealish đã mang về cho CLB hơn 100 triệu bảng Anh để dễ dàng làm mới. Tiếng la ó từ Villa Park, vì thế, làm tổn thương nhiều người nhạy cảm, từng trải qua các xúc cảm bẽ bàng trong sự nghiệp. Trong bài viết mới nhất dài hơn 700 từ, cựu tuyển thủ Michael Owen bảo cách ứng xử của nhóm cổ động viên kia là điều tệ hại, không nên tiếp diễn. Bằng lời lẽ thẳng thừng, cựu tiền đạo của Liverpool nhắc lại nỗi đau mà mình từng hứng chịu trước tiếng la ó gièm pha tương tự mỗi lần trở lại Anfield sau lúc đầu quân cho đội bóng khác: “Cũng như tôi ngày trước, chuyện ở Villa Park bây giờ thật đau lòng, đáng xấu hổ!”

Nhưng Villa Park với Grealish trong lần trở lại này còn gợi một nỗi xót xa cay đắng khác: sự lạnh

lùng của đồng đội cũ, những người từng sát cánh cùng mình với tất cả hỗn nhiên thời tuổi trẻ. “Cậu nghĩ mình là người xuất chúng ư?” là giọng điệu thách thức, trêu chọc của Emiliano Martinez lúc hai người vào đường hầm trong giờ nghỉ giữa hai hiệp. To tiếng giữa hai đồng đội cũ trở nên căng thẳng khiến nhiều người phải can ngăn và trọng tài phải cảnh cáo thủ môn đội chủ nhà. Chẳng hiểu vì sao Martinez lại cay nghiệt như thế với người bạn từng chung vui với mình ngày trước sau mỗi lần cản phá một pha bóng khó, từng thổ nhiều mối đồng cảm về sự nghiệp. Chỉ biết Grealish đang trải qua một Noel và năm mới chẳng hề vui.

Chẳng thấy tiền vệ sôi nổi này trong tiệc mừng Giáng sinh hằng năm của Man Xanh dù cả Kevin De Bruyne, Bernardo Silva, Ikey Gundugan cùng vợ và bạn gái đều có mặt và chia sẻ với mọi người. Chàng trai gắn bó với Aston Villa từ năm lên 6 đang nghĩ cách trở lại sân bóng cũ với tiếng cười hỗn nhiên?

Đ.X

Giáng sinh buồn của Ruben Amorim

TINH BẢO

Chỉ sau một tháng dẫn dắt Manchester United đủ cho tân HLV Ruben Amorim nếm trải sự cay đắng của Premier League. Để rồi, ông phải trải qua kỳ Giáng sinh buồn bã.

Ruben Amorim rời Sporting Lisbon trong sự nuối tiếc của người hâm mộ ngay sau khi ông cùng đội bóng lập kỷ lục 34 trận bất bại liên tiếp ở giải vô địch quốc gia Bồ Đào Nha. Sức hấp dẫn của Premier League và danh tiếng của Manchester United đã khiến HLV 39 tuổi chọn cách bỏ niềm vui nhỏ ở lại Bồ Đào Nha để đi tìm thử thách mới tại xứ sở sương mù.

Chưa đầy một tháng thay đổi công việc, niềm vui chiến thắng liên miên ở Sporting Lisbon của Amorim đã bị thay thế bằng những trận đấu cực kỳ thất vọng với Manchester United. Nhà cầm quân trẻ tuổi cảm nhận được sức ép từ sự hấp dẫn của Premier League và người hâm mộ Old Trafford. Họ la ó ông sau trận thua Bournemouth 0-3 trên sân nhà vì Manchester United quá kém hiệu quả. Ông

lần đầu tiên để thủng lưới 17 lần ở Premier League từ những pha bóng cố định trong một năm dương lịch (2024).

Sự xuất hiện của Amorim ở Old Trafford chưa thể giúp Manchester United cải thiện thành tích. Ngày ông nhậm chức từ HLV tạm quyền Ruud van Nistelrooy, “Quý đờ” đứng thứ 13 với 15 điểm sau 11 vòng đấu; tương đương 1,36 điểm/trận. Sau 6 trận của ông, Manchester United chỉ thêm được 7 điểm; tức là chỉ có 1,17 điểm/trận. Manchester United vẫn giậm chân ở vị trí thứ 13 sau trận thua Bournemouth. Như vậy, lần đầu tiên kể từ năm 1989 tới nay, Manchester United đứng nửa dưới của bảng xếp hạng ở mùa Giáng sinh. Đây cũng là lần đầu tiên trong sự nghiệp cầm quân non trẻ của mình, Amorim đón mùa Noel buồn như thế này.

HLV Ruben Amorim thất vọng sau trận thua Bournemouth.

Ảnh: AP

để cho các cầu thủ chơi tấn công biên nhưng Tyrell Malacia liên tục chuyển sai địa chỉ và mắc lỗi ở cánh trái. Khả năng chuyển bóng vào vòng cấm Bournemouth của Diogo Dalot bên cánh phải giảm sút tới mức không trúng đích lần nào sau 5 lần cố gắng. Noussair Mazraoui trở nên vụng về ở hàng thủ ba người dẫn tới quả phạt đền. “Mọi thứ trở nên khó khăn hơn rất nhiều khi mà một CLB lớn như Manchester United thua trắng 3 bàn trên sân nhà. Toàn đội chịu áp lực, còn người hâm mộ thì quá thất vọng”, ông Amorim thừa nhận.

Sau 9 trận đầu tiên với Manchester United, HLV 39 tuổi chỉ có 4 chiến thắng, 1 hòa và 4 thua; hiệu số bàn thắng bại là 17-17. Hai điểm yếu nhức nhối của Manchester United vẫn chưa được ông Amorim cải thiện. Trong 6 trận Premier League, các cầu thủ của ông Amorim chỉ có 8 bàn thắng nhưng để thủng lưới tới 10 bàn càng khiến hiệu số bàn thắng của Manchester United sau 17 vòng đấu xuống -1. Điểm yếu thứ hai là “Quý đờ” để thủng lưới lần thứ 7 trong 6 trận gần nhất từ những tình huống bóng chết. Như vậy, Manchester United lập kỷ lục buồn cho chính mình khi

HLV Amorim nhận toàn bộ trách nhiệm về mình sau khởi đầu không tốt ở Old Trafford. Ông không hề trách móc Malacia phạm lỗi dẫn tới bàn thua đầu, không chê Mazraoui sai lầm trong tình huống bị thổi phạt đền. Báo chí đổ lỗi cho trợ lý Carlos Fernandes phải chịu trách nhiệm về những bàn thua từ tình huống cố định thì ông Amorim bảo rằng: “Tôi là người huấn luyện chứ không phải Carlos, trách nhiệm thuộc về tôi”. Ngay cả khi ông gạch tên Marcus Rashford 3 trận liên tiếp nhưng vẫn cho biết sẵn sàng chào đón sự trở lại của tiền đạo Anh nếu tập luyện chăm chỉ. Amorim tin rằng khả năng kiểm soát bóng của các cầu thủ đang dần tốt hơn, có nhiều cú sút hơn nên hy vọng để Manchester United có ngày “Tặng quà” thực sự ý nghĩa cho người hâm mộ đội nhà trong chuyến làm khách Wolves. Đối thủ này có thành tích nhận bàn thua từ tình huống cố định còn kém hơn cả Manchester United với 9 lần ở mùa giải này, cả thầy 17 lần trong năm 2024 và hiện đang nằm trong nhóm rớt hạng của Premier League.

T.B

Ảnh thể thao

Hơi ấm đồng đội

Tiền vệ Edoardo Bove đã trở lại khu kỹ thuật của Fiorentina ở trận gặp Udinese trên sân nhà. Cầu thủ 22 tuổi đột quy trên sân ở trận đấu với Inter Milan hôm 1-12 vừa qua và hiện tại đang hồi phục thể lực sau khi được đặt máy khử rung tim. Bove không được phép trở lại thi đấu ở Serie A như Christian Eriksen hồi năm 2021 vì đã cấy thiết bị trong cơ thể. Anh phải lựa chọn hoặc gỡ bỏ máy rung tim hoặc ra nước ngoài thi đấu. Fiorentina xin giấy phép đặc biệt để Bove trở lại khu kỹ thuật như cách đồng viên anh vượt qua giai đoạn khó khăn này.

T.B (theo Football-italia)

Edoardo Bove trong khu kỹ thuật Fiorentina. Ảnh: Football-italia

Có hẹn với phố biển

NHÂN HÒA ANH

Lữ khách chợt đến, chợt đi với phố biển. Họ ấn tượng về tình đất, tình người nơi đây và hẹn ngày quay lại. Còn với những người con sinh ra ở vùng đất này thì dẫu cho du lịch nhiều nơi nhưng Đà Nẵng vẫn luôn thôi thúc trong họ. Để rồi, mỗi khi năm mới đến những người con xa xứ lại muốn trở về, thả mình trong làn nước biển tinh khiết, hít một hơi gió biển thật mạnh, cảm giác thư giãn sau những ngày mưu sinh xa xôi.

1. Chủ nhật cuối cùng của năm 2024, KTS Bùi Hữu Hải (thành viên Hội KTS Trẻ Việt Nam) vội vã ra sân bay Nội Bài để về Đà Nẵng với những cuộc hẹn từ trước cùng gia đình và những người bạn. 10 năm lập nghiệp ở Hà Nội, năm nào anh cũng vẹn nguyên cảm xúc tất tả, háo hức về quê trong những ngày cuối năm.

Phố biển Đà Nẵng đón người con xa xứ trong tiết trời khá lạnh của những ngày đầu đông. Chiếc xe taxi chờ KTS Đỗ Hữu Hải từ sân bay quốc tế Đà Nẵng chạy trên đại lộ Nguyễn Văn Linh tấp nập, qua khỏi cầu Rồng và hướng về phía Biển Đông, nơi có ngôi nhà của ba má đã nuôi nấng anh lớn khôn. Anh

khoan khoan đón luồng gió biển với chút se lạnh, hít lấy hít để mùi vị mặn mòi thân quen của làn gió đang mơn man trên da mặt, cái mùi vị của quê hương mà dẫu bao năm xa nhà anh vẫn chẳng thể nào quên. KTS Đỗ Hữu Hải chia sẻ, dẫu dành cả tuổi trẻ bôn ba nơi xứ người nhưng năm nào vào dịp cuối năm, anh cũng giữ thói quen sắp xếp lịch hẹn với các đồng sự hoặc một vài người bạn ở quê hương để trở về. Những cuộc hẹn kéo dài hàng tiếng đồng hồ, có thể ở một quán ăn nào đó ven biển hoặc quán cà phê quen thuộc, đủ để anh quan sát một cách tỉ mỉ và cảm nhận thật rõ sự đổi thay của thành phố quê hương sau một năm xa cách...

Đường Bạch Đằng bên sông Hàn.

Ảnh: MINH TỬ

Cuộc hẹn với phố biển Đà Nẵng của nữ doanh nhân Bùi Thị Thu Hoài (45 tuổi, ở quận Tân Bình, Thành phố Hồ Chí Minh) chỉ vồn vện 2 ngày nhưng thật nhiều cảm xúc. Lần này trở lại Đà Nẵng sau 3 năm kể từ khi xảy ra sự cố Covid-19, nữ doanh nhân Thu Hoài bảo rằng chị cảm nhận thật rõ sự chuyển mình của thành phố. Vẫn giữ nhịp sống sôi động của một thành phố trẻ, nhưng dường như Đà Nẵng đang ngày càng sâu lắng hơn bởi những công trình văn hóa, bảo tàng đang dần nên hình hài và sắc

nét. Là người hoạt động kinh doanh nhưng chị Hoài có niềm yêu thích đặc biệt đối với nghệ thuật, và sự chuyển mình này của Đà Nẵng khiến chị thêm thích thú, chị bảo: “Tôi đã đi đến nhiều quốc gia trên thế giới và luôn dành sự quan tâm đến những hoạt động văn hóa nghệ thuật, nhất là thường xuyên đến các bảo tàng, những buổi triển lãm, hòa nhạc để thưởng lãm. Một thành phố có đời sống văn hóa ngày càng thấm đẫm và đi vào chiều sâu luôn là một thành phố có sức hút khó cưỡng đối với bất cứ ai”. Hai ngày ở thành

phố biển dù vội vã với những cuộc hẹn cùng với đối tác nhưng nữ doanh nhân Thu Hoài vẫn dành chút thời gian quý báu để tản bộ thong thả trên những tuyến phố ven biển Hoàng Sa - Trường Sa, đại lộ Võ Nguyên Giáp. Trong làn gió trong lành thêm chút se lạnh của tiết trời ngày cuối năm cũng đủ để chị giữ lấy cho riêng mình chút thanh thoi, an nhàn hiếm hoi.

2. Nhiều người nay có dịp quay lại phố biển Đà Nẵng đều bất ngờ khi đường sá, nhà cao tầng thành hình, du lịch phát triển. Nhất là khi ở trung tâm thành phố luôn dập diu người xe qua lại. Những tuyến đường Bạch Đằng, Trần Phú, những chợ Hàn, Nhà thờ Con Gà, Bảo tàng điêu khắc Chăm, phía xa xa ở chân cầu Trần Thị Lý là phố đêm Bạch Đằng luôn rộn ràng rực rỡ. Những ngày này, ở trung tâm thành phố, biểu trưng cho năm mới 2025 đang dần hiển hiện. Đến Đà Nẵng những ngày này, nhà báo Nguyễn Lâm (CTV của một số tờ báo ở Đà Nẵng) bộc bạch, anh cảm thấy xúc động trước sự chuẩn bị, sắp đặt kỳ công của thành phố để người dân và du khách luôn cảm nhận được sức sống tươi mới của thành phố này.

(Xem tiếp trang 15)

Trách nhiệm xã hội của văn nghệ sĩ

VŨ ĐÌNH ANH Giảng viên Học viện Chính trị khu vực III

Bàn về trách nhiệm xã hội của văn nghệ sĩ, tôi tâm đắc với các quan điểm của nhà văn, học giả, nhà giáo Nguyễn Văn Xuân - “một tượng đài văn hóa của xứ Quảng”. Ông đã nhiều lần băn khoăn, trăn trở và tự trả lời về trách nhiệm xã hội của văn nghệ sĩ trong các bài nghiên cứu, phê bình của mình.

Hòa mình vào cuộc sống “cần lao”

Nguyễn Văn Xuân cho rằng, văn nghệ sĩ dù sáng tác về nội dung gì, chủ đề nào thì đều phải gắn với con người, thể hiện tình cảm và chất nhân văn: “Văn thơ hay, nghệ phẩm đẹp nhất định phải bắt nguồn từ những nỗi đau khổ, hay hào hứng nơi con người và vì con người mà có”.

Theo ông, chỉ khi văn nghệ sĩ dám sống, dám tiên phong trong lĩnh vực của mình thì mới có những “rung cảm mãnh liệt”. Có như vậy mới trao truyền và đánh thức những tâm tư, tình cảm của khán thính giả. Rằng, “sự dám sống ở tác giả truyền sinh lực cho các nhân vật, làm cho mọi sự, mọi việc đều linh hoạt, phấn khởi, tin tưởng mới, tình yêu mới! Dám sống vốn là thái độ của nghệ sĩ. Những tác phẩm lớn xưa nay đều đi từ sự can đảm tinh thần của người sáng tạo, tự đứng vào hàng đầu của từng phong trào để quan sát và thông cảm với nguyện vọng thế nhân, hòa mình vào cuộc sống các tầng lớp để có thể diễn ngôn”.

Văn nghệ sĩ phải quan tâm đến nhân dân, nỗ lực giải đáp những suy tư, nguyện vọng của quần chúng. Ông cho đây là đòi hỏi chính đáng, bởi nhân dân là lực lượng đông đảo, căn bản và vĩ đại nhất

của dân tộc ta “từ thôn quê đến thành thị”, họ cũng là lực lượng lao động sản xuất, đóng góp công sức to lớn nhất trong sự nghiệp dựng nước và giữ nước. Vì vậy, nhà văn phải hòa mình vào cuộc sống “cần lao”, phải viết những đề tài về đời sống của họ. “Nếu nhà văn chỉ muốn đi sâu vào thế giới vỏ ốc của riêng mình mà quên đi phản ánh cuộc sống xã hội đầy phong phú thì các nhà văn ấy đã xa rời với xã hội...”

Đạo quân chiến đấu cho tình thương

Nhiều nhà văn thường ví nghệ sĩ như “con tằm nhả tơ”, Nguyễn Văn Xuân không đồng tình. Ông cho rằng: “Nhà văn tiến bộ không thể nào không nêu ra những thắc mắc, băn khoăn của con người thời đại, hoặc thể hiện, hoặc tìm cách giải quyết thích đáng. Chúng ta nhất định không phải là nghệ sĩ tầm chỉ biết nhả tơ. Chúng ta còn trên con tằm vì chúng ta biết nhả tơ, nhả vào lúc nào, nhả làm sao cho mới, nhả cho ai và cắt, dứt không nhả nữa, khi cần. Chỉ có dám tiến vào cuộc sống đang diễn ra chung quanh ta, ta mới có thể gây ra những mối rung cảm đồng điệu mãnh liệt. Chỉ có quả quyết tin vào sự tiến

Nhà văn Nguyễn Văn Xuân (1921-2007).

Ảnh: Tư liệu

bộ - tiến bộ cứ đi tới mà thôi - chúng ta mới gây cái phấn khởi kỳ diệu cho muôn vạn con người đang chờ đợi để tin tưởng. Sự phản mình ấy văn nghệ sĩ không thể thiếu được”.

Nguyễn Văn Xuân khẳng định, văn nghệ sĩ không chỉ ngợi ca cái tốt, phê phán cái xấu để lương tâm thanh thản, mà còn phải “tiến tới những hành động dũng cảm: tiêu diệt cái xấu, kiến tạo cái tốt, giải phóng con người! Nghệ sĩ chính là đạo quân chiến đấu cho tình thương”. Người nghệ sĩ phải dũng cảm nhìn thẳng vào sự thật trong cuộc sống, phải thấu hiểu “những nguyện vọng sâu xa thâm kín của con người, của thời đại và phải tìm cách thể hiện và giải quyết. Chưa làm được những điều quan trọng đó, nghệ sĩ chỉ còn biết luẩn quẩn trong một thứ tình thương tiêu cực đã lạc hậu, cái lương”.

“Làm thế nào để tạo nên tác phẩm lớn?”

Nguyễn Văn Xuân luôn tâm niệm, văn nghệ sĩ phải nỗ lực để khám phá những điều mới mẻ, nuôi dưỡng những ý tưởng độc lập, có nhiều sáng tạo. Có như vậy mới đạt đến sự độc đáo, rằng: “Chữ độc đáo bao gồm tinh thần sáng tạo, tức là không theo những vết cũ mòn mà còn đi trước kẻ khác”. Ông cho rằng, văn nghệ sĩ không được rập khuôn, sáo mòn, “viết được quyển nào bán chạy là cứ “viết-chết” theo quyển ấy để câu độc giả, không biết liêm sỉ là gì”.

Văn nghệ sĩ luôn sáng tạo ra những tác phẩm hay và mới mẻ, phải tự tìm hiểu thế mạnh của mình “thuộc khuynh hướng nào để khai thác?” Phải luôn nghĩ “Làm thế nào để tạo nên tác phẩm lớn?” Ngay cả khi đã có được tác phẩm hay, vẫn tiếp tục vượt lên, không được phép bằng lòng, thỏa mãn. Bởi, “Không gì đau buồn cho văn học và nghệ thuật hơn là gặp những con người gắng gượng hợp thời, theo đuôi, có định kiến, không bao giờ vượt những khuôn khổ nhất định”.

Thiết nghĩ, đó là những luận điểm có giá trị quan trọng của Nguyễn Văn Xuân về trách nhiệm xã hội của văn nghệ sĩ. Quan điểm trên được ông khẳng định từ những năm 60, 70 của thế kỷ XX, song đến nay vẫn vẹn nguyên giá trị. Vì vậy, trong bối cảnh hội nhập quốc tế sâu rộng, văn nghệ sĩ càng cần thể hiện vai trò, trách nhiệm trong định hướng giá trị chân - thiện - mỹ, trao truyền cảm hứng cho mọi người phấn đấu xây dựng một xã hội tiến bộ và nhân văn.

V.Đ.A

Còn thương bếp lửa mùa đông

HOÀNG HIỂN

Tôi nhớ ngày còn bé, những ngày gió bắt đầu se sắt, lũ bạn chân trâu ngoài đồng còn phong phanh chưa chịu mặc áo len, đứa nào cũng rét tím môi. Rét đến như đánh úp, mỗi buổi sáng trời còn hanh hanh nắng cơ mà. Phải đốt một đồng lửa, đứng rồi, mùa đông mà. Đứa kiếm củi, đứa cắt cỏ khô, đứa chạy đi mượn hộp diêm, lửa nhóm lên, khói cay xè mắt. "Khói về đằng kia ăn cơm với cá, khói về đằng này lấy đá đập đầu", rồi lửa bùng lên, mùi cỏ cháy thơm nồng, nào hươ tay, nào chạy vòng tròn và bàn tính ngày mai sẽ đem theo thức gì trong nhà để lùi vào đồng lửa.

Rồi bắt đầu mùa phùng, gió bắc tốc những tàu lá chuối khô trong vườn, mẹ tôi cắt lá chuối, cẩn thận dọc theo tàu lá, xếp lại bán cho những người làm bánh. Gió hanh, đám rau muống, rau đay già khản, cứng quèo, dân gian có câu: "rau muống tháng chín nhện cho mẹ chồng ăn". Mẹ con tôi cuốc lật đất những đám rau ấy, kéo luống mới, đập tơi mịn rồi gieo xuống hạt giống cải cúc, cải ngồng, bắp cải, su hào. Cỏ ngoài đồng cũng bắt đầu lụi, nhà có cây rơm nhưng không dám rút vào bếp đun nữa, rơm ấy để dành nuôi trâu. Chị em tôi đập xe đi mua trâu, nhà trâu nằm sau nhà máy xát gạo, muốn mua được trâu phải giành nhau với đám trẻ trong làng, thóc xát còn chưa kịp xong, cái ống vải còn phun trâu mù mịt nhưng tôi đã lao vào, một tay giữ miệng bao, một tay ra sức vỗ trâu dòn thật chặt. Ngày ấy có hẳn bếp nấu bằng trâu, lửa trâu không to nhưng ấm ỉ, ít khói, nấu cám lợn, vẫn cơm, vẫn cá kho cho mau nhừ, trâu hun đuôi muối cho đàn lợn, trâu trải ngoài vườn, đàn gà có cái mà bươi, mà rúc cho đỡ lạnh.

Minh họa: HOÀNG ĐẶNG

Ngày nào ra đồng tôi cũng đem theo một sợi dây thừng và cái bao tải. Trời càng lạnh, rau rệu, rau dền cơm, rau tàu bay mọc trên những luống hành tôi ngoài đồng càng tươi non. Tôi nhặt rau bỏ vào bao để đem về cho lợn, dây thừng dùng để bó củi móc hùm, củi tre khô kiếm được. Buổi chiều về, con trâu đi trước, tôi theo sau, vai vác rau lợn, tay kéo bó củi về nhà. Mùa đông có lẽ là những ngày người ta đi đâu cũng mong về nhà sớm nhất. Đường đến trường thì xa, ngoài đồng nhiều gió, về đến nhà mười ngón tay đã buốt như kim châm, chạy ngay vào bếp, hươ tay bếp lửa, ngồi co ro xem mẹ nấu những món gì. Mùa hè sợ bếp bao nhiêu thì mùa đông không muốn ra khỏi bếp chừng đó. Tôi đan len trong bếp, học bài trong bếp, ngủ quên trên ổ rơm, có lần củi cháy ra ngoài bếp không kịp dụi, lửa bén vào đám củi ngô cháy tốc lên làm chín cả giàn hành tôi treo gác bếp. Mùa đông mau đói, ăn gì cũng ngon, vừa nấu cơm, nấu cám vừa lùi ngô, khoai, sắn. Nấu xong bữa cơm thì mặt mũi đã nhọ nhem nhọ sỉ. Chút tàn lửa cuối cùng của củi của trâu tôi đặt vào nồi nước để ăn xong có nước ấm rửa bát cho đỡ lạnh tay.

Cũng trong gian bếp mùa đông, mẹ tôi bẻ ngô ngoài vườn đúng

độ vừa bánh tẻ. Mẹ dẩy từ gà gáy, khéo léo dùng dao tiện một đường cắt áo ngô, từng bắp ngô nếp trắng ngần, thơm hương sữa đặc. Bắp ngô luộc xong, tách lớp áo ngô ra, lớp áo xòe ra như chiếc váy. Mẹ xếp ngô vào chiếc thúng lều chờ đi chợ bán, chị em tôi thúc dẩy xuống bếp mở nồi ngô mẹ để phần, uống nước ngô luộc ngọt thiu rồi đi học. Gian bếp quanh năm ám bỏ hóng, những mảng tường và sào tre trên gác bếp đã đen bóng lên. Sau này tôi đi học xa nhà, nhớ nhà, nhớ vườn, nhớ cánh đồng mùa gió bắc đất rần đanh nhưng nhớ nhất là gian bếp ấm mẹ ngồi vẫn cầm, luộc ngô. Nhớ chính mình bé bỏng lui cui rút rơm, khệ nệ bưng chậu cám, nhớ những ngày sau buổi chợ mẹ về dúi vào tay cái bánh khoai sọ con con, đôi tay đen nhem vội mở chiếc bánh thơm tho, vừa ăn vừa nhớ mẹ ngồi cho tôi nằm cạnh bánh chưng, nhớ đêm trừ tịch mẹ tỉ mỉ dạy con nấu chè con ong, đồ xôi, nấu miến.

Sau này gia đình tôi chuyển đi xa, mỗi lần về quê tôi đều tìm về nhà cũ, tần ngần đứng ngoài đường trông về nơi từng là gian bếp ngày xưa. Ánh lửa mùa đông, mùi trâu mùi tro cứ thế dẫn đường về thảo thơm ngày cũ.

H.H

Trải nghiệm cơm lu

HUYNH LÊ

Phục vụ các món ăn bình dân nhưng quán cơm lu Như Ý (373 Ông Ích Khiêm) để lại ấn tượng khi đa số món ăn được nấu trực tiếp trong những lu đất. Đây không chỉ là điểm nhấn về trình bày mà còn là bí quyết giữ cho món ăn luôn nóng hổi, thơm ngon.

Quy trình nấu trong lu đất đòi hỏi sự tỉ mỉ, từ chọn nguyên liệu đến cách nêm nếm sao cho vừa miệng và giữ trọn hương vị quen thuộc. Theo lời chủ quán, lu đất có khả năng giữ nhiệt, giúp thực phẩm chín đều, dậy lên mùi thơm đặc trưng. Ngoài các món ăn quen thuộc như sườn xào chua ngọt, cá kho, sườn rìm,

Phục vụ các món ăn bình dân nhưng quán cơm lu Như Ý để lại ấn tượng khi đa số món ăn được nấu trực tiếp trong những lu đất. Ảnh: H.L

tôm rim, gà kho sả, quán còn phục vụ thêm món cà chua độn thịt, thịt xiu, nộm đuôi xào nghệ... Tất cả đều được bài trí trong lu đất, mang lại cảm giác gần gũi, chân thực nhưng cũng rất độc đáo.

Lu đất có kích thước nhỏ, vừa đủ một khẩu phần ăn cá nhân. Điều này giúp mọi người có thể "đi chung" nhưng thoải mái dùng "món riêng" theo sở thích. Nhiều khách hàng chia sẻ rằng họ cảm thấy thú vị khi lần đầu tiên dùng bữa theo cách đặc biệt này. Khoảnh khắc mở nắp lu, để làn khói nghi ngút bốc lên mang theo mùi thơm nức mũi khiến mọi người thích thú. "Tôi thích nhất món cá kho gừng. Vị cá thấm đượm, mềm, không bị khô và mùi thơm của gừng, nước mắm khiến tôi nhớ đến bữa cơm mẹ nấu ở quê. Cách ăn trong lu thế này vừa giữ được độ nóng, vừa tạo cảm giác thân thuộc như ở nhà", chị Nguyễn Thị Thu (phường Hải Châu 1, quận Hải Châu) - thực khách thường xuyên ghé quán chia sẻ.

Với mức giá 35.000-50.000 đồng cho một phần ăn, cơm lu Như Ý trở thành điểm đến yêu thích của dân văn phòng, sinh viên và cả những người muốn tìm lại chút hoài niệm giữa nhịp sống hiện đại. Đặc biệt, bên cạnh thức ăn chế biến trong lu, quán có thêm món canh, rau luộc, xào, trứng chiên, củ kiệu và dưa cà muối. Tất cả được chuẩn bị chu đáo nhằm tạo nên sự cân bằng về vị và chất trong mỗi bữa ăn.

H.L

▽ sách mới, sách hay

1 Hồi ức "Bầu trời - Trường đại học của tôi" của Trung tướng Nguyễn Đức Soát (NXB Trẻ, 12-2024) vừa chính thức ra mắt bạn đọc. Cuốn sách kể chuyện "đời bay" phi công chiến đấu huyền thoại của Không quân nhân dân Việt Nam, qua đó giúp bạn đọc hiểu hơn về Trung tướng Nguyễn Đức Soát từ Đại đội trưởng Đại đội 3, Trung đoàn Không quân 927 đến Trung tướng Tư lệnh Quân chủng Không quân, Tư lệnh Quân chủng Phòng không - Không quân và Phó Tổng Tham mưu trưởng Quân đội nhân dân Việt Nam. Cuốn sách là những trang viết hồi tưởng những cuộc chiến trên không và niềm đam mê bay của ông. Cách đây gần 60 năm, từ những ngày đầu học bay, Trung tướng Nguyễn Đức Soát đã nuôi mong ước chinh

phục bầu trời. Ông nói: "Tôi muốn mình được bay cả đời, bay đến khi tuổi tác hay sức khỏe không cho phép". Tuy nhiên, hồi tưởng "đời bay" của mình, ông ví như một sinh viên trong đại học đặc biệt. Ông nói: "Tôi học mãi không hết vì kỹ thuật không ngừng phát triển, các loại máy bay mới liên tục xuất hiện, thay thế cái cũ".

Chương đầu tiên ghi lại những dấu ấn không chỉ gắn với cuộc đời Trung tướng Nguyễn Đức Soát mà còn là cột mốc quan trọng của lịch sử phát triển của không quân Việt Nam. Phần thứ hai, tác giả gửi gắm tình cảm đến quê hương, gia đình, bạn bè, quay về tuổi thơ với nhiều kỷ niệm đẹp.

Ngoài ra, kể câu chuyện của bản thân những tác giả "ân thân" tối đa và dành những

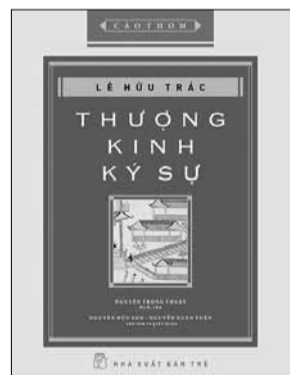
trang viết hay nhất tri ân các chỉ huy. Nhà thơ Hữu Việt cho rằng: "Sự khiêm nhường là phẩm chất quan trọng của người viết hồi ký, nó không hạ thấp cái tôi của tác giả mà khiến người đọc nhìn nhận tác giả ở tầm cao hơn trong sự tin cậy".

Trung tướng Nguyễn Đức Soát, 78 tuổi, sinh tại xã Nam Phong, huyện Phú Xuyên, Hà Tây cũ (nay thuộc Hà Nội). Ông là Tư lệnh Quân chủng Phòng không Không quân, rồi Phó Tổng Tham mưu trưởng

Quân đội Nhân dân Việt Nam, nghỉ hưu năm 2008.

2 Tập ký sự bằng chữ Hán của nhà y học và nhà văn Lê Hữu Trác (Hải Thượng Lân Ông) (NXB Trẻ, tái bản 12-2024). Cuốn sách dày 524 trang là một thiên phóng sự duy nhất của văn học Việt xưa viết về người thật, việc thật với cách hành văn giản dị, tinh tế và sinh động.

Tập ký sự này mở đầu lúc Lê Hữu Trác đang sống ở quê mẹ là Hương Sơn thì bỗng có chỉ triệu ra kinh chữa bệnh cho chúa Trịnh Sâm và thế tử Trịnh Cán. Khi ấy, ông đã 62 tuổi. Trên từng chặng đường đi lên kinh, tác giả vừa mô tả phong cảnh vừa bộc lộ tâm trạng của mình. Khi đến kinh đô, tác giả tiếp tục mô tả quang cảnh ở đó, nhất là trong phủ chúa Trịnh, nơi xa hoa và quyền uy. Ngoài ra, ông còn kể việc tiếp xúc của

minh với các nho sĩ, quan lại và những người thân quen xưa. Tác phẩm kết thúc với việc ông về lại quê nhà trong tâm trạng mừng vui. Thượng kinh ký sự là một áng văn cổ thời kỳ văn học trung đại của nước ta.

Cảm hứng Di - Xem trở thành tiếng nói chủ đạo trong toàn bộ thiên du ký. Có thể nói tất cả các nhân vật, sự kiện, cảnh vật ở đây đều là sự thật, được tác giả chứng kiến, trải nghiệm và ghi chép lại. Toàn bộ sự thật được tôn trọng bởi lối ghi chép theo

phong cách chép sử, theo thời gian tuyến tính, nhiều khi ghi rõ cả ngày tháng và địa điểm, nhân chứng, sự kiện. Trên cơ sở ghi chép những điều tai nghe mắt thấy, Lê Hữu Trác đặc biệt quan tâm đến những danh lam thắng cảnh trên đường đi, từ đó kết hợp và chuyển hóa chuyến đi mang tính công vụ, nghĩa vụ thành cuộc du ngoạn thi vị. Bên cạnh những hoạt động chữa bệnh theo nghĩa vụ, ông triết để tận dụng thời gian để ngắm cảnh, thăm lại cố đô Thăng Long, thăm bạn, thăm quê nhà, quê vợ, thăm dòng sông bốn nước xưa cũ và chiêm nghiệm lẽ đời. Đặc biệt trong "Thượng kinh ký sự" còn khoảng bốn mươi bài thơ cảm tác, tự thuật, để vịnh, xướng họa của chính Lê Hữu Trác và những người khác. Hầu như đi đến đâu, gặp danh lam thắng cảnh nào ông cũng "tức cảnh sinh tình" và để thơ.

MÃU ĐƠN

Để mùa đông thêm ấm

HUYỀN VŨ

Những ngày cuối năm, trong tiết trời se lạnh, các đội, nhóm sinh viên Trường Đại học Sư phạm và Trường Đại học Công nghệ thông tin và Truyền thông Việt - Hàn (Đại học Đà Nẵng) tổ chức chương trình thiện nguyện, trao quà yêu thương đến các em nhỏ mồ côi, người dân có hoàn cảnh khó khăn nơi đại ngàn.

Vượt qua nhiều cung đường quanh co, đồi núi trùng điệp, 70 thành viên nhóm Hand In Hand, Trường Đại học Công nghệ thông tin và Truyền thông Việt - Hàn (VKU) đặt chân đến nóc Răng Chuối ở thôn 1, xã Trà Tập, huyện Nam Trà My (tỉnh Quảng Nam) trao những món quà yêu thương với mong muốn xua tan cái lạnh giá nơi rẻo cao cho bà con và các em nhỏ. Sinh viên Phạm Trần Ngọc Thúy, Trưởng nhóm Hand In Hand bày tỏ, trong chuyến tiến trạm đến nóc Răng

Các thành viên nhóm Hand In Hand, Trường Đại học Công nghệ thông tin và Truyền thông Việt - Hàn trao những món quà yêu thương, mong muốn xua tan cái lạnh giá nơi rẻo cao cho bà con và các em nhỏ tại Nóc Răng Chuối. Ảnh: H.V

Chuối, các thành viên cảm nhận chân thật hơn đời sống khó khăn của bà con. Nóc có 42 hộ dân, chủ yếu là người đồng bào Ca Dong, trong đó 90% là hộ nghèo. Ở nơi núi cao, địa hình hiểm trở, Răng Chuối không chỉ chịu tác động từ thời tiết khắc nghiệt kèm các đợt lũ quét, gió lốc, mà cơ sở hạ tầng vẫn còn khá hạn chế. Thấu rõ sự khó khăn, nhóm lên kế hoạch kêu gọi hỗ trợ để tổ chức chương trình “Đông ấm đại ngàn” nhằm hỗ trợ nhu yếu phẩm cũng như cơ sở vật chất cho người dân.

Thúy cho biết, trong 3 ngày, 70 thành viên tổ chức nhiều hoạt động như trao 85 phần quà gồm áo ấm, ủng, đồng phục, cặp sách,

đồ chơi và 88 phần quà gồm bút, vở, sáp màu cho học sinh. Đồng thời cắt tóc miễn phí, chiếu phim, diễn kịch, nấu hơn 100 suất ăn và dạy các em cách vệ sinh cá nhân, phân loại rác... Ngoài ra, nhóm trồng 10 trụ đèn năng lượng mặt trời, lắp 20 bộ điện năng lượng chiếu sáng và trao các phần quà nhu yếu phẩm, những con giống vịt xiêm, heo giống cho người dân. Để góp phần bảo vệ môi trường, làm đẹp cảnh quan cũng như làm mới môi trường học tập cho học sinh, nhóm xây dựng khu “Vui chơi ước mơ” với cầu trượt, xích đu, bập bênh, sân đá bóng và lắp đặt 2 tủ thuốc y tế, 2 thùng rác tại 2 điểm trường, cải tạo sân bóng

đá và trang trí lớp học. “Để mang hàng trăm nhu yếu phẩm đến nóc, nhóm phải vác hàng hóa đi bộ suốt 3 tiếng đồng hồ. May mắn, nhóm được người dân hỗ trợ vận chuyển. Hơn nữa, Răng Chuối có 2 nóc, gọi là nóc trên và nóc dưới, cách nhau quãng đường khá xa nên việc di chuyển, chia đều các nhu yếu phẩm rất vất vả. Nhóm hy vọng những món quà sẽ giúp người dân yên tâm lao động và các em nhỏ có đủ điều kiện đến trường”, Thúy vui vẻ nói.

Sinh viên Huỳnh Thị Nhật Minh, Đội phó nhóm Hand In Hand chia sẻ: “Chuyến đi động lại trong tâm trí mình vô vàn hình ảnh các em nhỏ với đôi mắt háo hức khi lần đầu tiên được xem phim, được cầm những món đồ chơi hay mặc những bộ quần áo mới... Minh cảm nhận rằng, người dân và các em vui mừng khi có người đến thăm và bịn rịn, quyến luyến không rời khi phải vội chia tay sau 3 ngày ngắn ngủi. Minh và các thành viên trong nhóm dặn lòng rằng, trong hành trình sắp đến, sẽ cố gắng tổ chức nhiều chương trình ở Răng Chuối để giúp đỡ bà con từ những việc làm đơn giản chứ không phải điều gì quá lớn lao”.

Với thông điệp “Dang rộng vòng tay - Sống vì cộng đồng”, Đội Công tác xã hội, Trường Đại học Sư phạm thực hiện chương trình thiện nguyện

“Đội kể cạnh - Đông không lạnh” tại Trung tâm Nuôi dạy trẻ mồ côi Hoa Mai. Để chương trình thành công, đội có 3 tuần gây quỹ từ công việc bán cơm cháy, trái cây, kẹo và kêu gọi sự ủng hộ của các mạnh thường quân.

Sinh viên Nguyễn Hữu Đức, Đội trưởng Đội Công tác xã hội cho biết, giữa dòng chảy xã hội hiện đại vẫn còn những mảnh đời bất hạnh, những trái tim nhỏ bé cần được sưởi ấm và với các bạn nhỏ tại trung tâm thì cần rất nhiều sự sẻ chia, động viên. Vì vậy, các thành viên trong đội dành trọn ngày cuối tuần đến thăm các em, cùng nhau ra quân làm vườn, trồng cây, dọn dẹp và chuẩn bị gần 50 suất ăn trưa. Buổi chiều, đội tổ chức trò chơi, giao lưu văn nghệ và trao những suất quà bánh, kẹo, sách, vở, dụng cụ học tập. Chương trình không chỉ trao những phần quà ấm áp mà còn động lại khoảnh khắc đáng nhớ bên các em xen lẫn tiếng cười và niềm hạnh phúc. “Với em, chương trình không chỉ là bữa ăn, món quà mà còn gửi gắm những thông điệp cuộc sống. Mong rằng, trong tương lai, các em - những mầm non tương lai của đất nước sẽ có thêm sức mạnh vững bước trên con đường học tập và tiếp tục trao gửi yêu thương đến mọi người”, Đức bộc bạch.

H.V

AI “cướp” việc hay tạo việc?

HÀ CHI

Trí tuệ nhân tạo (AI) đang làm thay đổi nhanh chóng cách chúng ta sống và làm việc. Trong chuỗi talkshow “Đối thoại với TS. David Hoàng”, ông Hoàng Việt Hà (David Hoàng), Giám đốc Swinburne Việt Nam chia sẻ những nhìn nhận đột phá về AI và sự ảnh hưởng của AI đến các ngành nghề, tạo ra những thách thức và cơ hội nghề nghiệp mới.

Tái định hình thị trường lao động

Thời gian qua, AI phát triển vượt bậc, từ những công cụ cơ bản như ChatGPT đến các hệ thống phức tạp hơn như tự động hóa toàn diện và ra quyết định dựa trên AI. AI tạo sinh như ChatGPT có khả năng tạo ra nội dung sáng tạo, từ văn bản đến hình ảnh, gần giống như được con người thực hiện. Trong khi đó, AI tổng quát là các hệ thống có khả năng suy nghĩ, học hỏi và lý giải gần như con người, mở ra tiềm năng cho các ứng dụng đa lĩnh vực.

Những phát triển này dẫn đến “tự động hóa toàn diện”, giúp tối ưu hóa sản xuất và dịch vụ mà không cần sự can thiệp của con người. Theo đó, AI đảm nhiệm toàn bộ các quy trình phức tạp, từ sản xuất đến dịch vụ, giúp nâng cao hiệu quả và giảm thiểu sai sót. Ví dụ như các nhà máy có thể đóng cửa, tự sản xuất trong 24 giờ mà không cần con người can thiệp. Ngoài ra, AI mô phỏng lại những quyết định của

con người và từ đó dần thay thế hoặc bổ sung khả năng đưa ra quyết định của con người. Lớn hơn cả những quyết định dựa trên AI là “xã hội điều hành bởi AI”. Đây là viễn cảnh nơi AI tác động sâu rộng đến mọi khía cạnh của cuộc sống, từ giáo dục, y tế đến giao thông và quản lý đô thị.

TS. Hoàng Việt Hà nhận định rằng, AI đang tái định hình thị trường lao động với tốc độ chưa từng có. Những công việc đơn giản, mang tính lặp đi lặp lại, dễ dàng bị thay thế bởi robot. Đồng thời, AI với vai trò như một trợ lý có thể thay mặt con người xử lý và giải quyết các nhiệm vụ. Ông cũng cảnh báo về nguy cơ “AI cướp việc” khi sự sụp đổ của các ngành công nghiệp truyền thống trở thành hiện thực nếu không kịp thích nghi với công nghệ mới. Đặc biệt, ông nhấn mạnh, sự phát triển của AI có thể đẩy một số người vào tình trạng “vô dụng”, khi những ai không tiếp cận hoặc không thành thạo công nghệ sẽ

gặp khó khăn lớn trong việc tìm kiếm cơ hội nghề nghiệp.

Cơ hội nghề nghiệp mới

Tuy nhiên, TS. Hà cũng nhấn mạnh, sự phát triển của AI đồng thời mở ra những cơ hội nghề nghiệp mới. Người biết tận dụng và ứng dụng AI vào công việc sẽ có cơ hội nâng cao hiệu suất, tối ưu hóa thời gian và nguồn lực. Bên cạnh đó, sự phát triển của AI còn dẫn đến sự ra đời của nhiều ngành nghề mới như: nhà nghiên cứu AI, chuyên gia xử lý ngôn ngữ tự nhiên, kiến trúc sư AI, kỹ sư học máy và kỹ sư dữ liệu lớn.

Để chuẩn bị cho tương lai, TS. Hoàng Việt Hà gợi ý những kỹ năng “không thể bị thay thế” mà mỗi người cần trau dồi. Đầu tiên là kỹ năng sử dụng công nghệ, ứng dụng các công cụ AI trong công việc hằng ngày. Ngoài ra, ông Hà nhấn mạnh những kỹ năng mà máy móc chưa thể thay thế được như tư duy phản biện, sáng tạo, trí tuệ cảm xúc, giao tiếp hoặc học tập suốt đời.

Sinh viên tiếp cận các công nghệ hiện đại trong chương trình đào tạo AI tại Swinburne Việt Nam. Ảnh: H.C

Nhận thức được tầm ảnh hưởng của AI đối với thị trường lao động, nhiều trường đại học đã đưa AI vào chương trình đào tạo. Swinburne Việt Nam là một trong những đơn vị tiên phong trong lĩnh vực này với chương trình đào tạo AI chuẩn quốc tế. Sinh viên theo học ngành AI sẽ nhận được bằng cử nhân Swinburne University of Technology Australia, trường đại học danh tiếng, nằm trong TOP 1% các trường đại học tốt nhất (Bảng xếp hạng QS, 2025).

Chương trình học được xây dựng nhằm trang bị cho sinh viên kiến thức và kỹ năng cần thiết để tiếp cận các công nghệ hiện đại, như học sâu, xử lý ngôn ngữ tự nhiên, và thị giác máy tính. Sinh viên còn có cơ hội tham gia các dự án thực tế và ứng dụng kiến thức vào các tình huống mô phỏng,

giúp họ làm quen với yêu cầu của doanh nghiệp ngay từ khi ngồi trên ghế nhà trường. Ngoài việc học lý thuyết, sinh viên còn tham gia các hoạt động thực tiễn như học cùng chuyên gia, tham quan doanh nghiệp, thực hiện dự án thực tế và tham gia hội thảo, cuộc thi. Những trải nghiệm này không chỉ giúp sinh viên hiểu rõ môi trường làm việc mà còn tạo bước đệm vững chắc để sẵn sàng hòa nhập vào thị trường lao động sau khi tốt nghiệp.

AI không chỉ là một thách thức mà còn là cơ hội lớn nếu chúng ta biết nắm bắt. Với sự phát triển nhanh chóng của AI, con người cần trang bị những kỹ năng phù hợp để không chỉ tồn tại mà còn vươn lên mạnh mẽ trong kỷ nguyên số.

H.C

Thương yêu và gắn kết

NGUYỄN THỊ PHÁN

"Hãy làm việc, cống hiến hết mình để in lại dấu ấn trên mặt đất và trong trái tim người khác, đừng sinh ra rồi tan biến đi như một hạt cát vô danh" - Câu ngạn ngữ mà tôi không nhớ đã từng đọc hay nghe ở đâu nhưng bản thân luôn lấy nó làm động lực và niềm tin trong cả cuộc sống và công việc, chỉ với mục đích duy nhất "in những dấu ấn thật đẹp trong trái tim của mọi người"...

Được chuyển đến cơ quan mới

Năm 1997, tỉnh Quảng Nam - Đà Nẵng chia tách thành hai đơn vị hành chính (thành phố Đà Nẵng trực thuộc Trung ương và tỉnh Quảng Nam), nhiều người đã tham gia vào cuộc "di chuyển" lịch sử nhằm kiến tạo toàn bộ máy chính quyền, tạo đà cho sự phát triển kinh tế, xã hội hai địa phương. Thực hiện chủ trương chung của thành phố, cơ quan tôi khi đó là Xí nghiệp in Báo Quảng Nam - Đà Nẵng cũng phải chia tay "lối cũ quen thuộc" để xây dựng cơ sở mới tại thị xã Tam Kỳ. Thời điểm đó, không chỉ tôi mà toàn bộ cán bộ, công nhân viên cơ quan nhiều đêm thức trắng, ai cũng bận bịu, thường trực lo lắng, nỗi niềm, lúc ấy, tôi vắng vắng những câu hỏi trong đầu "Rời đây gia đình, hai đứa nhỏ ở lại với ba hay đi theo mẹ?"

Sau nhiều đêm trăn trở tôi mạnh dạn gặp và trình bày với anh Huỳnh Đây, Giám đốc Xí nghiệp và anh Huỳnh Đức Thành, Trưởng Phòng Tổ chức Xí nghiệp về nguyện vọng được ở lại Đà Nẵng để chăm sóc gia đình, hai con nhỏ và ba mẹ cũng đã lớn tuổi. Lúc ấy, chồng tôi đang công tác tại Ban Tài chính - Quản trị Tỉnh ủy Quảng Nam

Bên cạnh hoạt động chuyên môn, tôi được tạo điều kiện tham gia nhiều hoạt động công đoàn, văn hóa, văn nghệ, thể thao.
Ảnh: Tư liệu

- Đà Nẵng, cũng thuộc diện chờ đợi sự sắp xếp "đi hay ở" của tổ chức. Mặc dù các anh cũng mong muốn tôi tiếp tục làm việc tại xí nghiệp nhưng cũng vì hiểu cho hoàn cảnh gia đình nên các anh đều đồng ý và hứa sẽ sớm làm văn bản giới thiệu để tôi được chuyển đến cơ quan mới tại thành phố Đà Nẵng. Thật tình thì khi trình bày nguyện vọng với lãnh đạo xí nghiệp, tôi vẫn chưa xác định được "cơ quan mới" của mình là ở đâu nhưng bản thân vẫn nghĩ "ở lại Đà Nẵng rồi tính tiếp"...

Khoảng thời gian sau đó, tôi thật may mắn khi được anh Ngô Quy Nhơn, Tổng Biên tập Báo Đà Nẵng và anh Đỗ Kỳ, Phó Tổng Biên tập Báo Đà Nẵng phụ trách công tác hành chính đã thông cảm hoàn cảnh gia đình tôi nên đồng ý tiếp nhận và phân công về công tác tại Phòng Hành chính - Trị sự, làm thay công việc kế toán của em Thủy (nay là Phó Tổng Biên tập Báo Đà Nẵng) đang thời gian nghỉ thai sản.

Tôi còn nhớ như in về công tác tại Phòng Hành chính - Trị sự, công việc không chỉ là những nghiệp vụ kế toán thuần chuyên môn. Tôi còn được "tín nhiệm" phân công nhiều công việc khác nhau, đến nỗi sau này còn được mọi người gọi vui là "Mama tổng quản". Thời đấy, công tác kế toán tại báo không chỉ là việc thực hiện các nghiệp vụ kế toán như quản lý tiền mặt, thu tiền bán hàng, kê khai thuế, lập bút toán mà còn

phải nghiên cứu, tiếp xúc với nhiều nghiệp vụ mới mẻ như xây dựng và triển khai các hợp đồng quảng cáo, chi trả nhuận bút cho cộng tác viên và tỷ tỷ những công việc hành chính khác trong bối cảnh cơ quan cũng đang thực hiện việc chia tách Báo Quảng Nam và Báo Đà Nẵng. Có thể nói, công việc có nhiều vất vả hơn trước đây nhưng bản thân được gặp và làm quen với nhiều cộng tác viên báo chí mà mỗi ngày đi làm của tôi là những ngày vui. Việc được tiếp xúc, trò chuyện, làm quen... với các cô chú lão thành cách mạng, cán bộ hưu trí... cũng khiến tôi thêm yêu hơn công việc tưởng chừng khô khan này.

Kỷ niệm không quên

"Nghề làm hành chính" vui thì thật vui nhưng lắm lúc cũng rơi vào nhiều hoàn cảnh "đờ khóc dở cười", là bộ phận được làm việc trực tiếp với các "sếp", bên cạnh công tác tham mưu phải vững thì chúng tôi phải làm tốt công tác giúp việc, "nắm vững tâm tư" của sếp mà mỗi sếp lại có những suy nghĩ, thói quen và cách làm việc rất khác nhau. Người anh lớn đầu tiên Tổng Biên tập Ngô Quy Nhơn là người sống tình cảm với anh em cơ quan nhưng cũng rất "cứng" với "người ngoài" mà tính cách này rất dễ bị những người không tiếp xúc hay làm việc nhiều với anh nghĩ rằng anh thật khó gần. Trong khi đó Tổng Biên tập Mai Đức Lộc để lại trong tôi một ấn tượng thật khác,

thời đó, anh giữ nhiều vị trí, phía chính quyền anh là đại biểu HĐND thành phố và là Trưởng ban Kinh tế - Ngân sách, HĐND thành phố; với nghề báo, anh còn là Chủ tịch Hội Nhà báo thành phố. Theo suy nghĩ của tôi, anh là người làm việc khoa học, bài bản và rất kỹ tính, làm lính của anh thì vừa dễ, vừa khó; vì kỹ tính nên những đòi hỏi trong công việc của anh cũng rất cao nhưng cái dễ là chúng tôi luôn được anh "đào tạo, hướng dẫn" rất cụ thể và bài bản.

Kỷ niệm của chúng tôi với sếp Lộc cũng thật nhiều. Chắc hẳn người dân thành phố Đà Nẵng không ai không khỏi khiếp sợ khi nhớ về cơn bão Xangsane đã càn quét cả miền Trung vào ngày đầu tiên của tháng 10-2006, cơn bão đã khiến hàng chục người chết và mất tích, hàng trăm người bị thương, hàng trăm ngàn căn nhà bị sập, tốc mái và trụ sở Báo Đà Nẵng tại 42 Trần Phú cũng nằm trong số đó. Tôi còn nhớ khi đó, anh em hành chính đã được "quán triệt" rất kỹ về sức mạnh của cơn bão và đã tập trung triển khai nhiều biện pháp chằng chống, gia cố nhiều ngày trước đó, anh em cũng khá yên tâm, còn nói vui với nhau "gia cố cỡ này thì động đất cũng không ngại". Thế nhưng, khi cả nhà đang "nín thở" với từng đợt gió rít, cây cối trong xóm bắt đầu gãy, ngã từng đợt, dây điện bị đứt và nhiều nơi đã mất điện thì tôi nhận được điện thoại của anh Nguyễn Văn Anh, bảo vệ cơ quan thông tin nhiều phòng trong cơ quan bị bật cửa sổ, trong đó có phòng sếp Lộc. Nghe tin mà "người lạnh toát", tôi liên lạc ngay với anh em trong phòng rồi mặc vội áo mưa, đội nón đi bộ lên cơ quan do nhà mình gần cơ quan nhất; lúc đó tôi không dám đi xe máy vì nhiều nơi cống đã bị sập và mái tôn nhà dân cũng bắt đầu "vun vút" trên bầu trời. Lên đến nơi, tôi cùng trưởng phòng Trần Thị Thu Thủy, anh Phan Văn Bốn, em Mai Thị Hạnh, chị Hoàng Thị Dung, em Nguyễn Ngọc Hiến đi kiểm tra các phòng, đến phòng sếp Lộc thì cả nhóm đều ngã ngửa và lo lắng khi toàn bộ cửa sổ đều bị bật ra, bàn ghế xô lệch, tài liệu, giấy tờ phân thi ướt, phân thi bay tứ tung trên sàn... Không ai bảo ai, anh chị em chúng tôi cùng nhau xắn tay áo dọn dẹp ngay khi cơn

bão còn chưa kịp tan để ngay hôm sau, mọi hoạt động của cơ quan phải được diễn ra một cách bình thường nhất có thể, việc xuất bản báo phải bảo đảm, bởi mỗi chúng tôi đều ý thức rằng, trong bất kỳ hoàn cảnh nào, Báo Đà Nẵng luôn xứng đáng là cơ quan ngôn luận của Đảng bộ thành phố, là tiếng nói của Đảng bộ, chính quyền và nhân dân thành phố Đà Nẵng.

Thương yêu và gắn kết

Bên cạnh hoạt động chuyên môn, tôi được tạo điều kiện tham gia nhiều hoạt động công đoàn, văn hóa, văn nghệ, thể thao. Hai niềm vui lớn nhất mà tôi nhớ mãi đó là việc làm các hồ sơ vay vốn tại Ngân hàng Ngoại thương và Ngân hàng Chính sách xã hội thành phố cho anh chị em cơ quan. Thời đó, cuộc sống còn rất nhiều khó khăn, thiếu trước hụt sau, hầu như anh chị em cơ quan đều ở nơi xa đến, mỗi bộ hồ sơ vay vốn được Công đoàn viên chức thành phố duyệt gửi ngân hàng là niềm vui không chỉ của bản thân người vay mà còn là cả những người làm hồ sơ như tôi, số tiền được vay tăng dần từ 20 triệu đồng, 50 triệu đồng, rồi 100 triệu đồng đã kịp thời giúp nhiều trường hợp vượt qua hoàn cảnh thực sự khó khăn, bí bách. Niềm vui thứ hai của tôi là được thỏa đam mê ca hát. Hầu như năm nào, tôi cùng với các anh chị em cũng đều tham gia các hội thi văn nghệ do Công đoàn viên chức thành phố và Đảng ủy Khối các cơ quan thành phố tổ chức. Khi ấy, những buổi hẹn hò nhau lên bài, tập luyện, tổng duyệt đã để lại cho anh chị em chúng tôi những kỷ niệm không thể nào quên và luôn được nhắc đến mỗi khi có dịp gặp mặt, hàn huyên.

Phòng Hành chính - Trị sự Báo Đà Nẵng, là nơi tôi gắn bó gần 20 năm đến khi nghỉ hưu, thời gian trôi qua với bao gương mặt thân thương kể sao cho hết, nào chị Lê Thị Hương, Huỳnh Thị Hoa, Hoàng Thị Dung, Mai Thị Hạnh, Trần Thị Thu Thủy; các em Nguyễn Ngọc Hiến, Đặng Linh Giang, Nguyễn Thị Bích Trâm, Trần Thị Ánh Hồng, Nguyễn Thị Tố Quyên... và hai sư huynh Lê Quang Á, Phan Văn Bốn. Chúng tôi đã có những chuỗi ngày sống và làm việc thật vui, biết nghĩ về nhau, thương yêu và gắn kết.

N.T.P

Đầu năm ngẫm nghĩ với Đà thành...

(Tiếp theo trang 2)

đồng thời nên chọn "điểm rơi" thuận lợi để đề xuất chính sách công về nâng cao mức độ hạnh phúc của người dân Đà Nẵng, chẳng hạn vào ngày Quốc tế Hạnh phúc 20-3 hằng năm.

Đầu năm ngẫm nghĩ với Đà thành, trong bối cảnh cả nước đang khẩn trương thực hiện với quyết tâm chính trị rất cao các chủ trương, định hướng của Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XIII về tổng kết việc thực hiện Nghị quyết số 18-NQ/TW của Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XII, mà trọng tâm là

tiếp tục đổi mới, sắp xếp tổ chức bộ máy của hệ thống chính trị tinh gọn, hoạt động hiệu lực, hiệu quả với quyết tâm chính trị cao theo tinh thần "vừa chạy vừa xếp hàng", "Trung ương không chờ cấp tỉnh, cấp tỉnh không chờ cấp huyện, cấp huyện không chờ cơ sở", "Trung ương nêu gương, địa phương hưởng ứng"...; điều cần ưu tư trăn trở là làm thế nào để Đà thành có thể đánh giá bố trí cán bộ một cách tối ưu, tránh tình trạng không mong đợi là người làm được thì không được làm, người được làm thì làm không được.

B.V.T

Có hẹn với phố biển

(Tiếp theo trang 12)

Đà Nẵng sau 5 năm trở lại vẫn là vùng đất thật nhiều tiềm năng với sức trẻ hừng hực. "Có những vùng đất khiến người ta lưu luyến nhớ mãi bởi sức sống tiềm tàng cũng như bản tính linh hoạt, dễ thích nghi của cư dân bản địa. Và Đà Nẵng, trong tâm thức của tôi, có lẽ cũng là một vùng đất như vậy", nhà báo Nguyễn Lâm bày tỏ.

Đà Nẵng còn có một điều thật thú vị khi mùa xuân này, những cặp đôi ở phương xa, kể cả ở nước ngoài đã lựa chọn thành phố để tổ chức ngày trọng đại của cuộc đời. Như câu chuyện của anh Lê Văn

Philip (Việt kiều Mỹ, hiện sinh sống ở Costa Mesa, California) và chị Nguyễn Thị Như Quỳnh (K206/10 Đống Đa, quận Hải Châu) chọn tổ chức đám cưới ở khách sạn Hilton Đà Nẵng. Anh Lê Văn Philip bày tỏ, anh yêu mến thành phố biển xinh đẹp này qua những lần về quê thăm gia đình rồi một dịp tình cờ làm quen và nảy sinh tình cảm với chị Như Quỳnh để đi đến ngày hạnh phúc hôm nay. Đà Nẵng trong mắt anh Philip là thành phố năng động, sạch đẹp và càng lưu luyến hơn khi giờ đây đã trở thành quê nhà vợ của anh. Lựa chọn Đà Nẵng

để tổ chức đám cưới sau những đắn đo cũng là cách để anh tri ân và gắn kết tình cảm với gia đình vợ.

Lữ khách chợt đến, chợt đi với phố biển. Họ ẩn tượng về tình đất, tình người nơi đây và hẹn ngày quay lại. Còn với những người con sinh ra ở vùng đất này thì dấu có đi bao xa, Đà Nẵng vẫn luôn trong tim họ. Để rồi, mỗi khi năm mới đến những người con xa xứ vẫn muốn trở về, thả mình trong làn nước biển tinh khiết, hít một hơi gió biển thật mạnh, cảm giác thư giãn sau những ngày mưu sinh.

N.H.A

ÂM NHẠC Ở SÂN BAY

Không còn là “nhạc nền”

TRẦN ĐẮC LUÂN

Khi Tiffany Idiart và hai cháu gái dùng chân tại sân bay quốc tế Seattle-Tacoma (SEA - Mỹ) trong chuyến bay quá cảnh gần đây, họ đã được chào đón bởi những giai điệu du dương. Cô bé Grace Idiart 9 tuổi nói với AP: "Cháu thích như vậy. Có rất nhiều người ở đây và họ đều có thể nghe thấy. Nếu chuyến bay của họ bị hoãn hoặc họ đã trải qua một ngày khó khăn, âm nhạc có thể khiến họ cảm thấy tốt hơn".

Trải nghiệm của gia đình Idiart không phải là cá biệt. Ngày càng nhiều sân bay trên thế giới đang biến âm nhạc từ một yếu tố phụ thành công cụ chiến lược, không chỉ để xoa dịu tâm trạng hành khách mà còn để quảng bá văn hóa địa phương.

Xu hướng mới trên toàn cầu

Từ những giai điệu nhẹ nhàng, tối giản trong album "Music for Airports"

năm 1978 của Brian Eno - album được coi là khởi đầu cho dòng nhạc được thiết kế để tạo cảm giác thư thái cho không gian chung, âm nhạc sân bay đã trải qua một cuộc "cách mạng". Ông Barry McPhillips, Giám đốc sáng tạo quốc tế của Mood Media - đơn vị chuyên cung cấp các giải pháp âm nhạc cho không gian công cộng, chia sẻ với AP: "Chúng tôi xem đó như cảnh quan âm thanh. Chúng tôi thiết kế cho mọi khoảnh khắc".

Mood Media xây dựng các danh sách nhạc tùy theo đối tượng - từ khách doanh nhân đến gia đình, từ khu vực an ninh đến cửa hàng miễn thuế. Theo ông McPhillips, có cả một khóa học đằng sau những quyết định về âm lượng, nhịp độ, thậm chí là việc chọn bản nhạc ở cung trưởng hay thứ.

Bên cạnh việc lựa chọn âm nhạc phù hợp, các sân bay còn tích cực đưa nghệ sĩ địa phương đến gần hơn với du khách. Sân bay Quốc tế Nashville (Mỹ) dẫn đầu xu hướng này với hơn 800 buổi biểu diễn mỗi năm trên 5 sân khấu.

Trong khi đó, theo trang SimpleFlying, Sân bay Quốc tế Austin-Bergstrom tại thành phố Austin (bang Texas, Mỹ) đã tổ chức hơn 17.000 buổi biểu diễn chương trình âm nhạc trực tiếp kể từ năm 1999. Hiện tại, sân bay có 8 sân khấu với hơn 15 show mỗi tuần.

Sân bay Heathrow tại London (Anh) cũng tạo bước đột phá khi ra mắt sân khấu "Heathrow Introducing" vào mùa hè năm nay khi giới thiệu tới công

chúng các tài năng âm nhạc mới. Bà Tonia Fielding, người phụ trách mảng dịch vụ của sân bay Heathrow, nói với trang SimpleFlying: "Heathrow từ lâu đã được coi là cửa ngõ của Vương quốc Anh ra thế giới. Chúng tôi tự hào mang đến cho người dân khắp thế giới cơ hội trải nghiệm những tài năng âm nhạc mới nổi tốt nhất của Anh ngay từ khi họ đến sân bay".

Lợi ích kép

Việc đưa âm nhạc vào sân bay không chỉ mang lại lợi ích cho hành khách mà còn tạo cơ hội quý giá cho nghệ sĩ địa phương. Tại thành phố Colorado Springs (bang Colorado, Mỹ), khi sân bay công bố chương trình âm nhạc trực tiếp vào tháng 3-2024, hơn 150 nghệ sĩ đã nộp đơn đăng ký.

Tại Nashville - thủ phủ bang Tennessee (Mỹ), nơi khởi nguồn và phát triển của dòng nhạc đồng quê nổi tiếng, sân bay quốc tế cũng mang đậm không khí âm nhạc. Theo AP, những ca sĩ nhạc đồng quê nổi tiếng như Blake Shelton và Keith Urban khi đi qua sân bay này đã dừng lại giao lưu với các nghệ sĩ đang biểu diễn tại đây. Đặc biệt, Blake Shelton còn tặng cây đàn guitar của mình cho một nghệ sĩ địa phương.

Trao đổi với AP, bà Tami Kuiken, quản lý âm nhạc tại Sân bay quốc tế Seattle-Tacoma ở Seattle, bang Washington cho biết, âm nhạc giúp cải thiện đáng kể tâm trạng của hành khách. Theo bà, nhiều người thường cảm thấy căng thẳng và lo

Ban nhạc Charlie Belle biểu diễn tại Sân bay Quốc tế Austin-Bergstrom.

Ảnh: Sân bay Quốc tế Austin-Bergstrom

Cân bằng là chìa khóa

Theo các chuyên gia âm nhạc, môi trường sân bay vốn đã ồn ào, náo nhiệt nên những bản nhạc sôi động như nhạc pop hay biểu diễn trực tiếp có thể khiến hành khách thêm mất tập trung. Tuy nhiên, ông Barry McPhillips từ công ty Mood Media lại có góc nhìn khác. Ông cho rằng không gian rộng lớn của sân bay sẽ trở nên quá vắng lặng, thiếu sức sống nếu không có âm nhạc. Theo ông, bí quyết nằm ở việc chọn lọc âm nhạc một cách tinh tế, sao cho hành khách không cảm thấy quá rõ sự hiện diện của nó, mà chỉ đơn giản là cảm thấy thoải mái và dễ chịu trong suốt thời gian ở sân bay.

lãng khi đi máy bay, nhất là trong thời gian chờ đợi làm thủ tục an ninh. Tuy nhiên, qua khảo sát của sân bay, hành khách chia sẻ rằng khi vừa hoàn thành kiểm tra an ninh và được đón chào bằng những giai điệu du dương, họ cảm thấy nhẹ nhõm và thư giãn hơn hẳn.

Công ty tổ chức sự kiện âm nhạc Sofar Sounds - đơn vị từng giúp các ca sĩ nổi tiếng như Ed Sheeran và Hozier có những buổi biểu diễn đầu tiên - đánh giá cao ý nghĩa của sân khấu âm nhạc tại sân bay Heathrow.

Theo đơn vị này, sân khấu có tên Heathrow Introducing không đơn thuần là nơi giải trí cho hành khách, mà còn là cơ hội quý giá cho các nghệ sĩ trẻ. Bởi Heathrow là sân bay lớn nhất nước Anh, nơi đây thường xuyên đón các nhà quản lý trong ngành giải trí đi công tác. Vì thế, việc được biểu diễn tại đây, nhất là trong mùa lễ hội âm nhạc, có thể giúp các nghệ sĩ trẻ được các nhà quản lý tài năng phát hiện - một cơ hội độc đáo mà chỉ có tại Heathrow.

T.Đ.L

Câu chuyện *truyền cảm hứng*

Phía sau danh hiệu công dân Đà Nẵng tiêu biểu

TIỂU YẾN

Tròn tám năm trở thành công dân Đà Nẵng tiêu biểu, Quán quân Giọng hát Việt Nhí 2015 Trịnh Nguyễn Hồng Minh (SN 2006) luôn tỏa ra nguồn năng lượng tích cực khi truyền cảm hứng không chỉ qua giọng hát, thành tích học tập mà còn qua những hoạt động xã hội ý nghĩa.

Cái tên Hồng Minh đã trở nên quen thuộc với khán giả Đà Nẵng từ những ngày em chinh phục Giọng hát Việt Nhí. Giọng hát đầy, cao vút cùng kỹ thuật xử lý bài hát vượt trội giúp cô bé 9 tuổi năm nào trở thành biểu tượng của tài năng âm nhạc trẻ Việt Nam. Thế nhưng thay vì xuất hiện dày đặc trên truyền thông, Minh dành phần lớn thời gian cho việc học cũng như chinh phục các giải thưởng về học thuật và tham gia các sự kiện âm nhạc tại Đà Nẵng - thành phố quê hương.

Có lẽ điều làm nên sức hút đặc biệt ở cô ca sĩ trẻ chính là khả năng sử dụng âm nhạc như một công cụ gắn kết con người. Trong những buổi biểu diễn từ thiện hay sự kiện âm nhạc cộng đồng, giọng hát của Minh không chỉ làm ấm lòng người nghe mà còn gửi gắm những thông điệp sâu sắc về tình yêu thương và sự chia sẻ. Mới đây nhất, chúng tôi gặp lại Minh trong sự kiện âm nhạc từ thiện "Đồng âm" do một nhóm bạn trẻ Đà Nẵng tổ chức tại quán cà phê Dreamer Coffee (quận Sơn Trà) giữa ngày mưa lạnh cuối năm với nu

cười tươi tắn và phong thái giản dị, khác xa hình ảnh một ngôi sao nhí từng gây sốt trên truyền hình. Trên sân khấu nhỏ, Minh trình bày một số ca khúc quen thuộc với giọng hát đầy cảm xúc chân thành. Khi được hỏi lý do tham gia sự kiện này, Minh bảo âm nhạc với em không chỉ là đam mê, mà còn là cơ hội để kết nối và sẻ chia. Và những sự kiện như thế này là dịp để em góp phần nhỏ bé giúp đỡ cộng đồng, nhất là những hoàn cảnh kém may mắn.

Nhiều khán giả bên bờ sông Hàn nói rằng, từ Quán quân giọng hát Việt Nhí, Hồng Minh đã mạnh mẽ bước qua "ánh sáng hào quang" để ngày càng tỏa sáng trên con đường mình chọn: chinh phục tri thức và truyền cảm hứng tích cực đến cộng đồng thông qua các dự án âm nhạc. Những năm qua, em đã chứng minh rằng danh hiệu Công dân Đà Nẵng tiêu biểu được UBND thành phố trao tặng năm 2016 không chỉ là sự ghi nhận, mà trở thành động lực để bản thân sống tốt hơn, qua đó lan tỏa giá trị tích cực đến cộng đồng, đặc biệt trong

Hồng Minh ngày càng tỏa sáng trên con đường học tập lẫn các dự án âm nhạc cộng đồng. Ảnh: NVCC

giới trẻ. Là học sinh giỏi suốt 12 năm liền, Minh không ngại thử thách bản thân ở các lĩnh vực tin học trẻ, khoa học kỹ thuật và giành nhiều giải thưởng giá trị. Chưa kể, với thành tích học tập tiêu biểu, em từng có mặt trong đội tuyển Robotica quốc gia tham gia thi đấu tại Malaysia và Philippines. Cùng với đó, cô ca sĩ trẻ chọn cách dùng tài năng của mình đóng góp cho xã hội thông qua việc trở

thành đại sứ dự án Hành trình kết nối yêu thương của Quỹ Bảo vệ trẻ em Việt Nam. Trong mỗi chuyến đi thiện nguyện, Minh luôn dành thời gian trò chuyện và kể cho các em nghe những điều bản thân từng ước mơ và nỗ lực để đạt được. Với Minh, những trải nghiệm ấy vừa là lời khuyên, vừa là cách khuyến khích các em tin vào giá trị của sự cố gắng. Chia sẻ về các dự án cộng đồng đã tham gia, Minh nói, có lẽ đó là duyên, bởi lần đầu tiên đứng trên sân khấu Nhà hát Trưng Vương lúc 5 tuổi, em đã được ban tổ chức giao hát ca khúc "Đứa bé", mở màn chương trình thiện nguyện "Chỉ có tình thương". Và từ giây phút ấy, em tự hứa với lòng sẽ không bao giờ từ chối lời mời hát tại các chương trình thiện nguyện.

Thời gian qua, ngoài vai trò hát chính trong những chương trình, sự kiện âm nhạc lớn ở thành phố, cô ca sĩ trẻ còn gây bất ngờ cho khán giả khi trở thành tân sinh viên ngành Bác sĩ răng - hàm - mặt tại Đại học Duy Tân với học bổng toàn phần. Đặc biệt trước đó, khi đang học lớp 12, Minh vinh dự đứng vào hàng ngũ Đảng, trở thành đảng viên trẻ tiêu biểu tại ngôi Trường THCS và THPT Nguyễn Khuyến. Chọn ngành học không liên quan trực tiếp đến âm nhạc, cô gái trẻ khẳng định đây là cách để em đóng góp cho cộng đồng, bởi "y học không chỉ chữa lành thân thể, mà còn giúp lan tỏa tình yêu thương và làm cho cuộc sống tốt đẹp hơn".

T.Y